

Талдамалық анықтама

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша

Кіріспе бөлім

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау объектісі Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК (бұдан әрі – кәсіпорын, музей) болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау үшін кәсіпорында келесі құрамдағы жұмыс тобы құрылды:

Жұмыс тобының жетекшісі:

С.Т.Дуйсенов - Директордың жалпы мәселелер жөніндегі орынбасары.

Жұмыс тобының мүшелері:

К.Ш. Шайкенова - Құқықтық қамтамасыз ету қызметінің басшысы.
А.Т. Тоимбекова - Қаржылық қамтамасыз ету қызметінің басшысы.
А.М. Нұр - Құқықтық қамтамасыз ету қызметі,
Заң бөлімінің жетекшісі

Жұмыс тобының хатшысы:

Б.А. Алтынов - Құқықтық қамтамасыз ету қызметі,
Ж/д заң бөлімінің заңгері.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу мерзімі:

2025 жылғы маусым айы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу кезеңі:

2024 ж. (толық кезең).

Кәсіпорын басқаруды жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Мәдениет комитеті (бұдан әрі - тиісті саланың уәкілетті органы) болып табылады.

Ішкі талдау объектісі қызметінің мақсаты:

Кәсіпорын қызметінің негізгі пәні музей саласының толыққанды жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған міндеттердің кең спектрін қамтиды, соның ішінде:

1. Музей процесін қамтамасыз ету: музей құндылықтарын жинау, анықтау, мемлекеттік есепке алу, зерделеу, консервациялау, қалпына келтіру және сақтау жөніндегі қызметті материалдық-техникалық, технологиялық, ұйымдастырушылық, қаржылық және ғылыми-әдіснамалық сүйемелдеу.

2. Тарихи-мәдени мұраны дәріптеу: Қазақстан Республикасының мәдени және тарихи құндылықтары туралы білімді қалың жұртшылық арасында дамыту және тарату.

3. Ғылыми және әдіснамалық қызмет: музей іс саласында ғылыми-зерттеу және ғылыми-әдістемелік жұмыс жүргізу; музей практикасын жетілдіруге

бағытталған әдістемелерді әзірлеу және енгізу.

4. Мәдени-ағарту жұмысы: музей қоры мен ғылыми жетістіктер негізінде ағарту бағдарламаларын іске асыру; музейдің ғылыми және мәдени қызметінің нәтижелерін насихаттау және тарату.

5. Экспедициялық және далалық зерттеулер: археологиялық, антропологиялық, этнографиялық және археографиялық экспедицияларды ұйымдастыру және жүргізу; далалық зерттеулер мен материалдар жинау мақсатында ғылыми қызметкерлердің іссапарлары.

6. Көрме қызметі: Қазақстан Республикасының аумағында көрмелер мен музей экспозицияларын ұйымдастыру және өткізу; шетелде музей қоры негізінде халықаралық көрмелер өткізу; музей базасында шетелдік көрме жобаларын қабылдау және ұйымдастыру.

Музей қоры ұлттық мәдени мұраның ажырамас бөлігі болып табылады. Оны сақтау және қорғау музейдің маңызды әлеуметтік-мәдени институт ретіндегі басты міндеттерінің бірі болып табылады. Музей қорын ғылыми және мәдени айналымға тартудың негізгі көрсеткіштері жинақтау, есепке алу, ғылыми түгендеу және Музей заттарын тиісінше сақтау процестері болып табылады. Қор қызметі бірнеше негізгі бағыттарды қамтиды: жинақтау, есепке алу және сақтау шарттарын қамтамасыз ету.

Музей қорын қалыптастыру коллекциялардың үдемелі дамуын қамтамасыз ететін мақсатты және жүйелі тәсіл негізінде жүзеге асырылады. Қорды толықтырудың негізгі көздері:

- мәдени құндылықтарды алу;
- жеке және заңды тұлғалардан заттарды өтеусіз негізде беру;
- археологиялық, этнографиялық және өзге де ғылыми-зерттеу экспедициялары барысында алынған материалдар;
- музей қызметкерлерінің ғылыми іссапарлары нәтижесінде жиналған заттар.

Ішкі талдауды жүргізу негізі:

Талдау 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабы 5-тармағын іске асыру мақсатында және Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізілді.

1. Сипаттама бөлігі

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында жұмыс тобы келесі құжаттарды басшылыққа алды:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы;
2. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы;
3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары;
4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар;
5. басқа да нормативтік құқықтық актілер.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу келесі кезеңдерден тұрды:

1. талдау нысанына қатысты ақпаратты жинау және қорытындылау;
2. талдау нысанының қызметін реттейтін құқықтық актілер мен ішкі құжаттарды, сондай-ақ оның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің бар-жоғына талдау жүргізу;
3. аналитикалық анықтаманы әзірлеу және қол қою.

Кәсіпорынның қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау нәтижесі мынадай қорытынды көрсетті:

Кәсіпорында қызметін реттейтін барлығы 21 ішкі нормативтік құжат бекітілген, оның ішінде:

1. Негізгі – 10 құжат:

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Жарғысы;
- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Даму стратегиясы;

- Ұжымдық шарт;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Кәсіби этика кодексі;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК ғимаратында өткізу және ішкі объектілік режим қағидалары;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-да құжаттаманы жүргізу және құжат айналымын басқару қағидалары;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-да жеке еңбек дауларын шешу жөніндегі келісу комиссиясы туралы Ереже;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК қызметкерлеріне сыйақы, үстемақы, қосымша ақы беру және материалдық көмек көрсету туралы Ереже;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның тәртіптік комиссиясы туралы Ереже;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК үшін оның өрт қауіптілігіне сәйкес әзірленген өртке қарсы режим нұсқаулығы.

2. Қаржыны басқару бойынша құжаттар – 2 құжат:

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Есеп саясаты;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның тауар-материалдық қорлар мен негізгі құралдарды есептен шығару туралы Ереже.

3. Өндірістік үдерістерді, персоналды және әлеуметтік қамтамасыз етуді басқару бойынша құжаттар – 9 құжат:

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Ішкі еңбек тәртібі қағидалары;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Ұйымдық құрылымы;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның бекітілген штат кестесі;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК қызметкерлерінің қызметтік іссапарлары туралы қағида;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтары.

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-да уақытша көрмелерді ұйымдастыру барысында құрылымдық бөлімшелердің өзара әрекеттесу қағидалары;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның Қор жинақтау (қор іріктеу) комиссиясы туралы Ереже;

- Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК-ның наразылық-бұзушылық және талап-арыз жұмыстары қағидалары;

- Қазақстан Республикасының Ұлттық архиві» РММ-нің сараптау-тексеру комиссиясының хаттамасымен келісілген 2024 жылға арналған істер номенклатурасы.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызмет Кәсіпорынның келесі бағыттарын қамтиды:

2. Персоналды басқару.

2024 жылы Кәсіпорынға қызметкерлерді штатқа қабылдау Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің нормаларына сәйкес, бос лауазымдардың болуына және белгіленген рәсімдердің сақталуына орай жүзеге асырылды.

Еңбекке орналасуда ашықтықты және тең қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында бос жұмыс орындары туралы хабарландырулар (лауазым атауы, еңбек жағдайлары, біліктілік талаптары және лауазымдық міндеттері көрсетіле отырып) электрондық еңбек биржасының порталына (enbek.kz), сондай-ақ Кәсіпорынның ресми интернет-ресурсына орналастырылды.

Аталған шаралар жұмыс іздеушілер үшін ақпараттың қолжетімділігін және конкурс рәсімдерінің ашықтығын қамтамасыз етті. Бос жұмыс орындары туралы ақпараттың орналастырылмауы, толық емес орналастырылуы немесе оған қол жеткізудің шектелуі фактілері анықталған жоқ.

Жұмысшылардың жеке істерін талдау барысында барлық қызметкерлердің тиісті бейіні бойынша жоғары, техникалық және кәсіптік білімі бар екендігін растайтын құжаттарының негізінде жұмысқа қабылданғаны анықталды. Есепті кезеңде біліктілік талаптарына сәйкес келмейтін адамдарды жұмысқа орналастыру фактілері анықталған жоқ.

Қызметкерлер арасында соттылығы өтелмеген немесе алынбаған, оның ішінде қылмыстық және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін сотталған тұлғалар туралы мәліметтер жоқ.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңында көзделген сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен тыйымдардың сақталуын тексеру нәтижесінде 2024 жылы келесі жағдайлар анықталған жоқ:

- жақын туыстарды, жұбайларын немесе құдаларды бір-біріне тікелей бағынысты лауазымдарға жұмысқа орналастыру;
- лауазымды тұлғалар тарапынан белгіленген талаптарды бұза отырып, мүлікті сенімгерлік басқаруға беру;
- кадрлық үдерістерге әсер ететін мүдделер қақтығысының өзге де нысандары.

Қызметкерлерді басқа лауазымдарға ауыстыру және қызмет бабында жоғарылату мәселелері тек қызметкерлердің белгіленген біліктілік талаптарына сәйкестігі расталған жағдайда ғана қаралды. Барлық шешімдер Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің 38, 41–44-баптарының талаптарына қатаң сәйкестікте қабылданды.

2024 жылдың қорытындысы бойынша негізсіз ауыстыру немесе лауазымдық жоғарылату фактілері тіркелген жоқ.

№	Бұйрықтардың атауы	Бұйрық саны	Қызметкерлер саны
1.	Жұмысқа қабылдау туралы	45	68
2.	Жұмысқа шығуы туралы	7	7
3.	Ауыстыру туралы	38	52
4.	Тәртіптік жаза қолдану туралы	3	4
5.	Тәртіптік жазаны шешу туралы	1	2
6.	Еңбек шарттарын бұзу туралы	55	67
7.	Еңбек шарттарын тоқтату туралы	7	10

Құқықтық қамтамасыз ету қызметі кадр бөлімі күн сайын еңбек тәртібін, қызметкерлердің ішкі ережелерін сақтауын қадағалап және де ұжымдағы қызметкерлерге кадрлық сұрақтар бойынша кеңестер береді. Қызметкерлердің жеке істеріне бұйрықтар тіркеліп, бухгалтерлік есеп бөліміне уақытында бұйрықтар беріледі. 2024 жылы қызметкерлер «Ерен еңбегі үшін» және «Мәдениет саласының үздігі» мемлекеттік наградаларымен марапатталды.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің 139 - бабының 7-тармағына және «Мемлекеттік мәдениет ұйымдарының азаматтық қызметшілерін аттестаттаудан өткізудің қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2016 жылғы 29 маусымдағы №189 бұйрығына сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық музей қызметкерлерінің кәсіби даярлығы мен біліктілік деңгейін, іскерлік қабілетін

анықтау мақсатында 2024 жылғы желтоқсан айында лауазымы бойынша азаматтық қызметте үздіксіз болған әрбір кезекті үш жыл өткен сайын, бірақ осы лауазымға орналасқан күнінен бастап кемінде алты ай мерзім жұмыс істеген Ұлттық музей қызметкерлері кезекті аттестаттаудан өткізілді.

Қызметкерлердің еңбек ақысы ай сайын кешіктірілмей лауазымдық жалақыға және сәйкестендірген санаттары үшін белгіленген разряд бойынша төленеді. Туындаған сұрақтар бухгалтерлік есеп бөлімімен бірге түсіндіріледі. ҚР Еңбек кодексіндегі соңғы өзгерістер мен толықтырулармен танысып, кадр бөлімінің қызметкерлері кәсіби біліктілікті арттыру үшін курстарға қатысты. Қызметкерлерге талап етілген орынға жұмыс орны бойынша анықтамалар уақытында беріледі. Мемлекеттік, басқа да мекемелер мен ұйымдардан келіп түскен хаттарға дер кезінде жауап берілді, жауап берілмеген хаттар жоқ. Құжаттар уақытылы және сапалы орындалады. 2023 жылғы барлық бұйрықтар ведомстволық архивке толықтай 2024 жылы желтоқсан айында тапсырылды.

**«Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК
қызметкерлерінің 2024 жылға оқыту туралы ақпараты**

№	Т.А.Ә.	Уақыты	Ескертпе
2024 жыл			
1	Козейкина Александра Александровна	02.06.24-15.06.24 ж.	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
2	Шайкенова Айнаш Исмаиловна	02.06.24-15.06.24 ж.	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
3	Енсебаева Гульназ Еркайратовна	23.06.24-06.07.24 ж.	Әзірбайжан Республикасы, Баку қаласы
4	Шуйбекова Эльмира Батыровна	23.06.24-06.07.24 ж.	Әзірбайжан Республикасы, Баку қаласы
5	Мукашева Гульсара Карашевна	23.06.24-06.07.24 ж.	Әзірбайжан Республикасы, Баку қаласы
6	Индира Бауыржанқызы Едресова	15.09.24-28.09.24 ж.	Әзірбайжан Республикасы, Баку қаласы
7	Самат Мәлікұлы Хабар	15.09.24-28.09.24 ж.	Әзірбайжан Республикасы, Баку қаласы
8	Куралай Оралбаевна Тулегенова	30.06.24-13.07.24 ж.	Ресей Федерациясы, Мәскеу қаласы
9	Даменова Фарида Габдуллақызы	30.06.24-13.07.24 ж.	Ресей Федерациясы, Мәскеу қаласы
10	Тамила Багнуровна Касымханова	24.11.24-07.12.24 ж.	Түркия Республикасы, Газиантип қаласы
11	Амирова Меруерт Оразбайевна	04.12.24-15.12.24 ж.	Болгария Республикасы, Варна қаласы
12	Махмұтов Дастан Нұрланұлы	04.12.24-15.12.24 ж.	Болгария Республикасы, Варна қаласы
13	Токашева Айсулу Нурлановна	04.12.24-15.12.24 ж.	Болгария Республикасы, Варна қаласы
14	Дуванбеков Руслан	04.12.24-15.12.24	Болгария Республикасы,

	Сабинович		ж.	Варна қаласы
15	Хамидуллин Төлегенұлы	Дәулет	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
16	Құрманғалиев Қайратұлы	Арман	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
17	Бекетаев Канапияұлы	Оркен	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
18	Лачкова Константиновна	Марина	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
19	Нурманова Амзеевна	Мария	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы
20	Дуйсенов Темиргалиевич	Сайран	08.12.24-15.12.24	Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы

(Кадр бөлімінің жетекшісі Ж. Абдиеваның есебінен)

Осылайша, есепті кезеңде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мен еңбек рәсімдерін бұзу фактілері анықталған жоқ. Кәсіпорынның кадрлық қызметі заңнама талаптарына сәйкес, ашықтық, әділеттілік және біліктілік талаптарына сай болу қағидаттары негізінде жүзеге асырылды.

Кәсіпорын қызметкерлерінің жалақысы мен ынталандыру шаралары бойынша ақпараттың жабықтығы.

2024 жылы Кәсіпорын қызметкерлерінің жалақысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1193 қаулысымен бекітілген азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, сондай-ақ қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне арналған еңбекақы төлеу жүйесіне (бұдан әрі – Еңбекақы төлеу жүйесі) сәйкес айқындалды.

Бос лауазымдар бойынша жалақы мөлшеріне қатысты ақпарат электрондық еңбек биржасының порталында (enbek.kz) және Кәсіпорынның ресми сайтында жарияланып отырды, бұл еңбек жағдайлары туралы мәліметтердің ашықтығы мен жұмыс іздеушілер үшін қолжетімділігін қамтамасыз етті.

Қызметкерлерді ынталандыру механизмі – сыйақы, қосымша ақы және үстемақы түрінде – Еңбекақы төлеу жүйесіне және Кәсіпорын қызметкерлеріне сыйақы, қосымша ақы, үстемақы беру және материалдық көмек көрсету туралы Ережеге (бұдан әрі – Ереже) сәйкес жүзеге асырылды. Аталған Ережеге сәйкес:

- сыйақы төлеу ұлттық, мемлекеттік және кәсіби мерекелерге орай (соның ішінде Халықаралық музейлер күні, Мәдениет және өнер қызметкерлері күні) жүзеге асырылды;
- сыйақы төлеуге негіздер мен сыйақыдан бас тартуға себеп болатын тәртіп бұзушылықтардың тізбесі нақты түрде реттеліп, Ережеде бекітілген;
- қосымша ақы мен үстемақы тағайындау туралы шешімдерді Кәсіпорын басшысының бұйрығымен бекітілетін құрамда жұмыс істейтін қосымша ақы және үстемақы белгілеу жөніндегі комиссия қабылдады. Барлық шешімдер тиісті хаттамалармен рәсімделді.

2024 жылы қосымша ақы мен үстемақыларды белгілеу мәселелері бойынша комиссия 12 отырыс өткізді, әрқайсысы хаттамамен рәсімделді.

Қызметкерлерді ынталандыру тек қана негізгі қызметтің орындалуына әсер етпейтін бос бюджеттік қаражаттың шеңберінде және белгіленген регламентке қатаң сәйкес жүзеге асырылды.

2024 жылғы талдау нәтижелері бойынша, қызметкерлерді негізсіз немесе субъективті түрде, яғни еңбек нәтижелеріне қарамастан лауазымды тұлғалардың шешімімен сыйақы тағайындау фактілері анықталған жоқ.

Осылайша, есепті кезеңде еңбек ақысын төлеу, сыйақы беру және үстемақылар тағайындау тәртібі қолданыстағы заңнама мен Кәсіпорынның ішкі нормативтік актілеріне толық сәйкес жүзеге асырылды.

2024 жылғы тәртіптік практика мен кадрлық ағымдылықты талдау.

2024 жылы Кәсіпорынның ішкі «Дисциплинарлық комиссия туралы» Ережесіне сәйкес құрылған тәртіптік комиссия өз қызметін жалғастырды. Комиссия қызметін коллегиялық түрде атқарады және оның шешімдері ұсыныс сипатында болады. Тәртіптік жазаны қолдану туралы соңғы шешімді Кәсіпорын директоры немесе оның міндетін атқарушы тұлға қабылдайды.

Қазақстан Республикасының заңнамасын және Кәсіпорынның ішкі ережелерін бұзған қызметкерлерге қатысты тәртіптік жазаларды мерзімінен бұрын алып тастау немесе тәртіптік шараларды қолданбау фактілері анықталған жоқ.

Талдау жүргізілген сәтте Кәсіпорынның штаттық саны – 473 бірлік, оның ішінде:

- нақты жұмыс істеп тұрған қызметкерлер – 410 штаттық бірлік;
- бос лауазымдар – 63 бірлік.

2024 жылғы 01 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кадрлық қозғалыс талдауының қорытындысы бойынша:

№	Бұйрықтардың атауы	Бұйрық саны	Қызметкерлер саны
1.	Жұмысқа қабылдау туралы	45	68
2.	Жұмысқа шығуы туралы	7	7
3.	Ауыстыру туралы	38	52
4.	Тәртіптік жаза қолдану туралы	3	4
5.	Тәртіптік жазаны шешу туралы	1	2
6.	Еңбек шарттарын бұзу туралы	55	67
7.	Еңбек шарттарын тоқтату туралы	7	10

Осылайша, 2024 жылдың қорытындысы бойынша кадрлардың ағымдылық деңгейі 20 %-ды құрады, бұл көрсеткіш алдыңғы жыл деңгейінде шамамен сақталуда.

Кадрлардың ағымдылығына әсер ететін негізгі факторлар әлі де мыналар болып табылады:

- жалақы деңгейінің ұқсас салалармен салыстырғанда төмен болуы;
- еңбек қатынастарының уақытша сипаты (уақытша ауыстыру кезеңіне келісімшарттар жасалуы);
- қызметкерлердің өз еркімен басқа жұмыс орындарына немесе басқа ұйымдарға ауысуы.

Кәсіпорын кадрлардың ағымдылығын азайту және ұзақ мерзімді жұмыспен қамтуды нығайтуға бағытталған шараларды жалғастыруда, оның ішінде еңбек жағдайларын оңтайландыру, ішкі мотивация деңгейін арттыру және қызметтік өсудің ашықтығын қамтамасыз ету арқылы.

3. Мүдделер қақтығысын реттеу

Мүдделер қақтығысын алдын алу және реттеу мақсатында Кәсіпорында кәсіби этика кодексі әзірленіп, қабылданған және сондай-ақ қызметкерлердің лауазымдық міндеттері, функционалдық өзара әрекеттестігі мен тәртібін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар қолданыста. Осындай құжаттарға мыналар жатады:

- Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары,
- Құрылымдық бөлімшелер туралы ережелер,
- Сондай-ақ қызметкерлердің құқықтары, міндеттері мен бағыныстылығы тәртібін айқындайтын өзге де ішкі регламенттер.

Аталған құжаттар қызметкерлердің атқаратын лауазымына қарамастан, барлығына міндетті болып табылады және адал әрі этикалық мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға, құқық бұзушылықтардың алдын алуға, сондай-ақ мүдделер қақтығысының туындауына ықпал ететін жағдайларды жоюға бағытталған.

Осы жүйеде ерекше назар кәсіби этика кодексіне аударылады, оның нормалары:

- мүдделер қақтығысының формаларын (жеке, отбасылық, мүліктік және шешімдердің әділдігіне әсер ететін өзге байланыстарды);
- ерікті декларациялау механизмдерін;
- анықталған мүдделер қақтығыстарын мониторингтеу және реттеу тәртіптерін анықтайды.

Кәсіби этика кодексінің 3.5-бөлімінің 73-тармағына сәйкес, мүдделер қақтығысын реттеуге арналған нормаларды тиімді орындау үшін Кәсіпорында жыл сайын этика және мүдделер қақтығысы мәселелері бойынша жауапты өкілетті қызметкер – Омбудсмен тағайындалуы тиіс. Омбудсменнің міндеттеріне мыналар кіреді:

- қызметкерлердің этика және мүдделер қақтығысы мәселелері бойынша өтініштерін қабылдау;
- тәуелсіз мониторинг жүргізу және кеңес беру;
- даулар мен этикалық дилеммаларды қарастыруға қатысу.

Омбудсменді жалпы қызметкерлер жиналысының шешімімен жылына бір рет тағайындау көзделеді, бұл ашықтық пен коллегиялық принциптеріне сай келеді.

Алайда, 2024 жылғы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау барысында Кәсіпорында Омбудсменнің тағайындалмағаны анықталды, мұндай норма Кодексте болуына қарамастан. Бұл факт ұйымдастырушылық тәуекелдің бар екендігін көрсетеді, яғни этикалық қақтығыстарды реттеуде жүйелі тәсілдің жоқтығы байқалады. Сонымен қатар, потенциалды немесе нақты мүдделер қақтығысы анықталған жағдайда жедел әрекет ету механизмі жоқ.

Сонымен қатар, өкілетті тұлғаның тағайындалмауы еңбек ұжымы ішіндегі сенімділіктің төмендеуіне әкелуі мүмкін, сондай-ақ мемлекеттік және қадағалаушы органдар тарапынан жүргізілетін сыртқы тексерістер кезінде беделдік және заңнамалық тәуекелдерді тудыруы ықтимал.

2024 жылы Кәсіпорынның қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау нәтижесінде қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін орындау барысында мүдделер қақтығысының фактілері анықталған жоқ.

Талдау барысында сонымен қатар мыналар анықталмады:

- ішкі нормативтік құжаттар (ережелер, нұсқаулықтар, лауазымдық нұсқаулықтар) мен Кәсіпорынның жоспарлы көрсеткіштері арасында қайшылықтардың болуы;
- реттеуші және бақылау бөлімшелерінің арасында функциялардың қайталануы немесе қақтығысының болуы;
- коллегиялық басқару органдарының қызметін реттейтін құжаттарда мүдделер қақтығысын реттеуге бағытталған регламенттер немесе процедуралардың жоқтығы.

Жалпы алғанда, талдау қорытындысы бойынша Кәсіпорынның ішкі нормативтік базасы мүдделер қақтығысы жағдайларын алдын алуға жеткілікті жағдайлар қамтамасыз етеді деп айтуға болады.

Сонымен қатар, этика мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы реттеу жүйесін әрі қарай жетілдіру мақсатында Кәсіпорынның Кәсіби этика кодексіне сәйкес, комиссия жалпы ұжым жиналысын ұйымдастыруды ұсынды.

Жиынның күн тәртібіне мүдделер қақтығысын тұрақты түрде мониторингтеу, анықтау және реттеу функцияларын атқаратын жауапты тұлғаны тағайындау мәселесін енгізу ұсынылды.

Осы жауапты тұлға іскерлік этика және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша Омбудсмен қызметін атқаруы мүмкін. Бұл қызметке еңбек және басқару процестерінде ашықтық, объективтілік және адалдық қағидаларының сақталуын қамтамасыз ету де кіреді.

Қорытындылар мен ұсыныстар

Кәсіпорынның қызметінде анықталған олқылықты жою және этикалық реттеудің тиімділігін арттыру мақсатында төмендегілерді жүзеге асыру тиімді болады:

1. Мүмкіндігінше тез арада еңбек ұжымының жиналысын өткізу және оның күн тәртібіне Омбудсменді тағайындау мәселесін енгізу;
2. Тағайындалған Омбудсмен туралы ақпаратты Кәсіпорынның ресми ресурстарында және ақпараттық тақталарда орналастыруды қамтамасыз ету;
3. Қызметкерлерге Омбудсменнің функциялары мен рөлі туралы хабардарлығын арттыруға бағытталған іс-шаралар жоспарын әзірлеу;
4. Омбудсменнің қызметін қолдауда бөлім басшыларының жауапкершілігін бекіту мақсатында ішкі нормативтік актілерге тиісті өзгерістер енгізу;
5. Антикоррупциялық тәуекелдерді талдау аясында Омбудсменнің өз құзыретіне жататын мәселелер бойынша жылдық есеп беруін қамтамасыз ету.

Аталған шараларды іске асыру этикалық мәдениетті нығайтып, жасырын мүдделердің пайда болу мүмкіндігін азайтып, Кәсіпорын қызметкерлерін басқарудың ашық әрі есепті жүйесін қалыптастыруға жағдай жасайды.

Ұйымдастыру-выставка және имидждік жұмыс қызметінің Маркетинг және креативті ақпарат бөлімі

Бөлім Музейдің маркетинг стратегиясын қалыптастыру және іске асыру, оның имиджін және жобаларын насихаттау, промоакциялар ұйымдастыру және серіктестермен өзара әрекеттесу жұмыстарымен айналысады. Оның міндеттеріне

сувенирлік өнімдерді дамыту, тұтынушылар сұранысын зерттеу, негізгі оқиғаларға ақпараттық қолдау көрсету, сондай-ақ аудиторияны кеңейту және қосымша ресурстар тарту үшін жаңа ынтымақтастық формаларын іздеу кіреді.

Бөлім ақпарат сұрауға, жобалар бойынша бірлескен жұмыс жүргізу үшін басқа бөлім қызметкерлерін тартуға, кеңестер мен жұмыс топтарына қатысуға және Музейдің маркетингтік қызметін дамытуға ұсыныстар енгізуге құқылы. Бөлім мемлекеттік органдармен, серіктестермен және БАҚ-пен өзара әрекеттесуді жүзеге асырады, өз құзыреті шегінде шешімдер қабылдайды және сыртқы әрі ішкі құрылымдармен тиімді коммуникацияны қамтамасыз етеді.

2024 жылғы музейге келушілердің талдауы

Жалпы келушілердің талдауы (тұрақты залдар бойынша)

1. Ең көп келетін айлар:

Шілде — 231 191 келуші (абсолюттік максимум)

Маусым — 176 721

Тамыз — 197 105

Бұл дәстүрлі жоғары жазғы маусым (мектеп каникулдары, туристер).

2. Ең аз белсенді айлар:

Желтоқсан — 64 362

Қаңтар — 70 784

Ақпан — 59 566

Бұл айлар — дәстүрлі төмен маусым (қысқы ауа райы, мерекелер).

Тұрақты залдар бойынша талдау:

Зал атауы	Барлық келушілер саны	Ең көп келуші ай	Ең аз келуші ай
Палеонтология залы	203 078	Маусым (28 398)	Қаңтар (9 131)
Археология залы	191 771	Шілде (31 145)	Ақпан (7 552)
Этнография залы	191 272	Шілде (30 420)	Желтоқсан (5 390)
Алтын залы	186 430	Шілде (26 012)	Ақпан (8 670)
Тәуелсіздік залы	170 586	Шілде (30 284)	Желтоқсан (7 011)
Тарих залы	169 102	Шілде (28 983)	Ақпан (6 997)
Изо №1	159 001	Шілде (31 255)	Желтоқсан (8 476)
Астана залы	125 436	Шілде (23 338)	Желтоқсан (3 061)

Қорытынды:

1. Ең танымал зал — Палеонтология (203 078).

2. Ең аз келушілер саны Астана залында байқалады.

3. Барлық залдарда келушілердің ең жоғары көрсеткіші жаз мезгілінде байқалады, ал ең төменгі белсенділік — қыс айларында тіркеледі.

Уақытша көрмелер бойынша талдау:

Кеңістік атауы	Барлық келушілер	Ерекшеліктері

Атриум	230 856	Өте жоғары өтімділік – кіреберіс аймағы, бұқаралық іс-шаралар өткізіледі.
Изо №2 (4-қабат)	99 706	Келушілердің шарықтау кезеңі «Дала кескіндемесі: рәміздер, бейнелер, бояулар» атты мерейтойлық қор көрмесімен байланысты. Бұл экспозицияға деген үлкен қызығушылықтың арқасында сәуірден маусымға дейін тұрақтылық байқалды, ал шілде мен тамыз айларында күрт өсім тіркелді — тиісінше 15 608 және 20 738 адам.
Сәкен Нарынов залы	67 661	Жаз мезгілінде жоғары көрсеткіштер байқалады.
Мульти-медиа залы	64 151	Маусым және шілде айларындағы шарықтау Леонардо да Винчидің «Әдемі ханшайым» көрмесімен байланысты. Маусымда — 13 618 келуші, шілдеде — 17 563 адам тіркелді.
5-қабат	37 492	Белсенділік біркелкі емес, кейбір айларда келушілер мүлде болмаған («нөлдік» айлар).
6-қабат	19 694	Келушілер саны төмен — жарқын көрмелік жобалар немесе белсенді ілгерілету қажет.

Қорытынды:

1. «Магнит-көрмелер» — «Әдемі ханшайым» және «Дала кескіндемесі: рәміздер, бейнелер, бояулар» сияқты жобалар тек жекелеген залдарға емес, тұтастай Музейге келушілер ағынын едәуір арттыра алады. Мұндай экспозициялар брендтік деңгейдегі оқиға ретінде қабылданып, кең аудиторияны тартуға мүмкіндік береді.

2. Басқа залдардағы уақытша «құлдыраулар», әсіресе 5 және 6 қабаттарда, ірі көрмелерге дайындық кезеңімен тікелей байланысты. Залдарды дайындау және экспозицияларды орнату мамыр-маусым айларында, ал демонтаждау жұмыстары қыркүйекте өткізіледі. Бұл кезеңдерде залдар қолжетімсіз болып, келушілер саны уақытша азаяды.

Бұл көрме қызметіндегі табиғи үдеріс болғанымен, оны өтемдік іс-шаралармен (мысалы: онлайн-турлар, ашық дәрістер, экспозицияны орнату барысына экскурсиялар) теңгеру қажет.

3. Дайындық жұмыстарының уақытша кезеңдері басқа залдардағы келушілер трафигіне де әсер етеді. Бұл жанама әсерлерді көрме-көрсетілім күнтізбесін жоспарлау кезінде міндетті түрде ескеру керек.

Мысалы, бір зал жабық болғанда, басқа залдарға қосымша бағдарлама немесе жеңілдік ұсынылуы мүмкін.

□ Қорытынды және ұсынымдар:

Жақсы нәтиже беретін бағыттар:

1. Палеонтология, Археология және Алтын залы — тұрақты түрде келушілер саны бойынша көш бастап тұр. Бұл залдарда тақырыптық турлар мен арнайы көрмелер ұйымдастыруға мол мүмкіндік бар.

2. Атриум — бұқаралық іс-шаралар өткізуге арналған ең тиімді алаң. Жоғары өтімділік арқылы музейге жаңа аудиторияны тарту құралы ретінде қолдануға болады.

3. Жаз — белсенді маусым: мамырдан тамызға дейін оқиғалық іс-шаралар санын

арттыру қажет.

Ескерте кеткен жөн:

1. Маусым–тамыз айларындағы жалпы шарықтау кезеңі халықаралық көрмелердің өтуімен сәйкес келді. Бұл көрме жаңа және тұрақты келушілерді тартуда шешуші рөл атқарды және жазғы маусымдағы трафиктің негізгі қозғаушысы болды.

2. Уақытша жарқын жобалардың әсері бүкіл музейдің келушілеріне ықпал етеді. Мұндай оқиғалар тек трафикті арттырып қана қоймай, аз барылатын залдарға келушілерді бағыттауға көмектеседі.

3. Қысқы маусымдағы осалдықты жою үшін осындай форматтағы жобаларды дәл осы кезеңге жоспарлау қажет. Бұл «төмен маусымда» аудитория қызығушылығын арттыруға мүмкіндік береді.

Назар аударуды қажет ететін мәселелер:

1. «Астана» залы — әлеуеті жоғары, бірақ қазіргі таңда толық пайдаланылмай отырған кеңістік.

2. Қыс мезгіліндегі келушілердің төмендеуі (желтоқсан–ақпан) — арнайы іс-шараларды іске қосуға қолайлы уақыт: тақырыптық экскурсиялар, зал ішіндегі дәрістер және т.б.

Ұсынымдар:

1. Уақытша көрмелерді қаңтар–ақпан айларында күшейту қажет, өйткені бұл кезеңде тұрақты экспозициялар келушілер легін жоғалтады.

2. Аз танымал залдарды (мысалы, Астана залы) арнайы жобалар мен креативті серіктестіктер арқылы насихаттау ұсынылады.

3. Залдардың жабылу мерзімдерін музей сайтында және афишаларда нақты көрсету, сонымен қатар бұл кезеңдерді басқа белсенділіктермен алмастыру маңызды.

4. Бірнеше көрменің ашылуын қатар жоспарлау — келушілер ағынын теңгерімді бөлудің тиімді тәсілі.

5. Уақытша қолжетімсіз залдардың орнына тұрақты экспозицияларды балама ретінде белсенді түрде ұсыну қажет.

4. Маркетингтік кампаниялар

2024 жылы Ұлттық музей ауқымды маркетингтік кампания жүргізді. Оның негізгі мақсаты — Музейді кеңінен танымал ету, жаңа мақсатты аудиторияны тарту, брендті дамыту, музейлік өнімдерді ілгерілету және туристік тартымдылығын арттыру болды.

Барлық іс-шаралар ішкі және халықаралық нарықтарды ескере отырып ұйымдастырылды.

2024 жылғы негізгі бастамалар мен жобалар

1. Дала кескіндемесі: рәміздер, бейнелер, бояулар» мерейтойлық көрмесі
Музейдің 10 жылдығына арналған, қор материалдарынан ұйымдастырылған көрме.

Өнертанушы, профессор Ольга Батурина және «Art Society» арт-клубымен серіктестікте өткізілді.

Кураторлық экскурсиялар саны – 4, оның ішінде ҚР Президенті Қ. Тоқаев пен Мәдениет және ақпарат министрі А. Балаеваның ресми қатысуымен.

Жалпы келушілер саны: 32 124 адам.

2. Онлайн-ілгерілету және билет платформалары Freedom Ticketon платформасымен белсенді жұмыс жүргізілді.

Сатылған билеттер саны: 2 824, Жиналған сома: 4 608 300 теңге.

3. Әлеуметтік серіктестік аясындағы ынтымақтастық Visit Astana, Астана Даму Орталығы және Назарбаев халықаралық әуежайының аумағындағы жарнамалық операторлармен бірлесе жұмыс атқарылды.

Нәтиже:

– 14 әуежай экранына жарнамалық бейнероликтер орналастырылды;

– 16 қалалық афишалық тубаға афишалар ілінді.

4. «Қазақстан ұлттық қазынасы» «Нұрлы жол» вокзал кешенінде жүзеге асырылған мемлекет-жекеменшік әріптестігі аясындағы әлеуметтік-мәдени жоба.

Іске қосылған күні: 2024 жылғы 30 тамыз. Серіктестер: «ҚТЖ» ҰК» АҚ, TCS Engineering және MYD Production.

Нәтиже: – күту залдарына бейімделген, 3 тілде әзірленген авторлық дизайндағы 40 ақпараттық модуль жасалды.

5. «Музей қазынасы» квест-ойыны. Республика күніне орай, 2024 жылдың қазан айында өткізілді. Қатысушылар саны: 300-ден астам. Сыйлықтар: 90 сувенирлік жинақ толық таратылды.

6. Instagram-дегі промо-ойын – «Мерейтойыңмен, музей!»

2024 жылдың 1–15 мамыры аралығында, Музейдің 10 жылдығы мен Халықаралық музей күніне орай өткізілді. Қамту: 2 921 аккаунт. Қатысушылар саны: 190 адам.

7. «Музей түні» жобасы (18 мамыр).

Іс-шараның визуалды материалдарын әзірлеу және интернет-ресурстарда кеңінен ілгерілету жұмыстары жүргізілді.

8. Сувенирлік өнімдерді әзірлеу және дайындау. Панно, мүсіншелер, балаларға арналған полиграфия, төсбелгілер, магниттер қоса алғанда 376 жаңа өнім жасалды. 6 жаңа өнім түрі енгізілді. Сувенирлер сувенирлік киоск пен Музей кассасы арқылы сатылады. Сувенирлік өнімдер сонымен қатар дипломатиялық және өкілдік іс шараларда (Франция, Париж қаласындағы Гиме музейінде; Қытай, Тяньцзинь музейінде) және Музейлер конгресінде ресми сыйлық ретінде қолданылды.

9. Air Astana әуе компаниясының «Тенгри» журналымен серіктестік

2024 жылдан бастап музей көрмелерінің афишалары журналдың When & Where айдарында тұрақты түрде жарияланып келеді.

10. 2-ынтымақтастық келісімшарттарға, 2-өзара түсіністік туралы меморандумдарға қол қойылған, 8 - серіктес тартылды.

5. Қызметтерден түскен кіріс (экскурсиялар мен сувенирлер)

Бұл функция маркетинг және креативті индустрия бөліміне тікелей кірмейді, себебі барлық қаржылық талдау Музейдің қаржылық қамтамасыз ету қызметі тарапынан жүргізіледі.

Бөлімнің міндеті — сувенирлік өнімге деген тұтынушылық сұранысты және оның танымалдығын визуалды бақылау арқылы қадағалау.

(*маркетинг және креативті индустрия бөлімінің жетекшісі З. Қонысбекованың есебінен*).

Ғылыми-әдістемелік жұмыс қызметі

Ғылыми-әдістемелік жұмыс қызметі — Музей қызметінің ғылыми негізін қамтамасыз ететін негізгі құрылымдық бөлімше болып табылады. Қызмет үш негізгі бағытты біріктіреді:

- Археология және этнография,
- Қазақстан тарихы,
- Өнертану.

Әрбір бағыт еліміздің мәдени және тарихи мұрасын терең әрі жан-жақты зерттеуге бағытталған. Бұл зерттеулерге далалық экспедициялар жүргізу, музей қорларын жүйелеу, артефактілерге ғылыми интерпретация жасау және музей ісіне заманауи әдістемелік тәсілдерді енгізу жатады.

Қызметтің негізгі бағыттары:

- Тарих, этнография, археология және өнер салаларында ғылыми зерттеулер жүргізу;
- Экспозициялар, қорлар және музей іс-шараларына арналған ғылыми құжаттаманы әзірлеу;
- Музейлік және мәдени жобалар бойынша сараптамалық қорытындылар дайындау;
- Ғылыми мақалалар жазу, музей жинақтары мен басылымдарын дайындауға қатысу;
- Ғылыми конференциялар, форумдар мен симпозиумдарда баяндамалар дайындау және ұсыну;
- Дөңгелек үстелдер, ғылыми пікірталастар және әдістемелік семинарлар ұйымдастыру;
- Музей ісі, экспонаттарды сақтау және интерпретациялау мәселелері бойынша әдістемелік жұмыс жүргізу;
- Көрмелер мен экспозициялар әзірлеу және жаңарту барысында ғылыми кеңес беру;
- Музейдің білім беру және ағартушылық бағдарламаларын әзірлеуге қатысу.

Кадрлық құрамы:

Қызмет құрамында өз салаларында терең білімі мен ғылыми беделі бар 27 жоғары білікті маман жұмыс істейді. Олардың қатарында:

- Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясының 1 академигі,
- 2 PhD докторы,
- 14 магистр,
- сондай-ақ тәжірибелі археологтар, тарихшылар, этнографтар, өнертанушылар және музейтанушылар бар.

Осындай кәсіби құрам Қызметке тек іргелі ғылыми міндеттерді орындауға ғана емес, сонымен қатар халықаралық және республикалық деңгейдегі жобаларға белсенді қатысуға, Қазақстанның мәдени мұрасын жоғары ғылыми деңгейде насихаттауға мүмкіндік береді.

Атқарылған жұмыс туралы мәліметтер

№	Орындалған жұмыстар	2024 жыл
1	Ғылыми-зерттеу жобалары	1

2	Далалық зерттеулер археологиялық экспедициялар этнографиялық экспедициялар	6 5 1
3	Кітаптар: монографиялар каталогтар	3 2 1
4	Мақалалар: Scopus Ғылыми мақалалар	15 3 12
5	Конференциялар	1
7	Көрмелер	9
9	Дөңгелек үстелдер	7
10	Семинар	1
11	Дәрістер	39
12	Оқу курстарынан өту	5

(ғылыми-әдістемелік жұмыс қызметінің басшысы Н. Кадримбетованың есебінен.)

Қазақстан музейлерін дамыту жөніндегі үйлестіру-әдістемелік орталық

Қазақстан музейлерін дамыту жөніндегі үйлестіру-әдістемелік орталық 2024 жылға бекітілген жоспарға сәйкес өз қызметін жүзеге асырды.

Жыл бойы Орталық музей мамандарына арналған 6 негізгі іс-шараны ұйымдастырды, олардың қатарында:

- 1 біліктілікті арттыру курсы,
- 1 семинар-практикум,
- 1 семинар,
- 1 вебинар,
- 1 семинар-тренинг,
- 1 шетелдік біліктілікті арттыру курсы.

Аталған іс-шараларға республикалық және өңірлік музейлердің басшылары, ғылыми қызметкерлер, қор сақтаушылар, реставраторлар, сондай-ақ мәдениет, өнер мекемелері мен салалық оқу орындарының өкілдері қатысты.

Жарғылық міндеттер мен жылдық жоспардан тыс, 2024 жылы Орталық Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің тапсырмалары мен сұраныстарына сәйкес, музейлердің қызметі мен мәдени бастамаларды жүзеге асыруға қатысты қосымша жұмыстарды да орындады.

2024 жылғы әдістемелік материалдар мен басылымдар:

Қазақстан Республикасы Ұлттық музейінің 10 жылдық мерейтойына орай «Музей аңызы» атты жинақ жарық көрді (ISBN 978-601-80060-8-1). Жинаққа «Экспонаттардың құпиясы» және «Музей шежіресі» атты екі тақырыптық айдар бойынша 30 автордың 29 мақаласы енгізілген. Бұл басылым – бүкіл ел аумағындағы музейлік оқиғалар мен тәжірибені қамтыған танымдық әрі практикалық бағыттағы еңбек.

Сондай-ақ келесі әдістемелік материалдар дайындалды және электронды форматта шығарылды:

«Шетелдің жетекші реставрациялық зертханаларындағы музей экспонаттарын консервациялау және реставрациялау» атты семинар-практикум қорытындылары

бойынша әдістемелік материал;

«Қазақстан Республикасының мәдени құндылықтарын мемлекеттік тізімдерге енгізу тәртібі жөніндегі кеңестер» тақырыбындағы біліктілікті арттыру вебинары материалдарының электронды жинағы.

Сонымен қатар, ҚР Ұлттық музейі өткізген II Халықаралық музей конгресі аясында Орталық «Музейлік мерейтойлар күнтізбесі – 2025» басылымының кезекті шығарылымын дайындап басып шығарды. Күнтізбеге ҚР Ұлттық музейі қорындағы қазақтың музыкалық аспаптары – қобыз және қылқобыз – туралы сапалы фотоматериалдар енгізілді.

Қор жұмысы қызметінің қорларын сақтау бөлімі

Қорлар бөлімі музейлік құндылықтардың сақталуын қамтамасыз етіп, олардың қозғалысы мен есепке алуын ұйымдастыру және үйлестіру жұмыстарын жүзеге асырады. Бөлімнің негізгі міндеттеріне мыналар жатады:

- музейлік заттарды сақтау мен есепке алу бойынша ғылыми құжаттаманы жүргізу;
- экспонаттардың музей ішіндегі және сыртындағы қозғалысын бақылау;
- коллекцияларды жүйелеу, түгендеу және классификациялау;
- «АС Музей» автоматтандырылған жүйесінде жұмыс жүргізу;
- қызметкерлерді қор сақтау қоймаларына жіберу тәртібін бақылау;
- комиссиялар мен салалық іс-шараларға қатысу.

Бөлім сондай-ақ температуралық-ылғалдылық режимінің, санитарлық өңдеудің және өрт қауіпсіздігінің сақталуын қамтамасыз етеді, қызметкерлерге әдістемелік көмек көрсетеді және келісілген өтінімдер бойынша сыртқы ұйымдармен өзара іс-қимыл жасайды. Бөлім басшысы өзіне сеніп тапсырылған қорлар үшін материалдық жауапкершілік алады, бөлімнің жұмыс жоспарларының орындалуын ұйымдастырады, еңбек тәртібінің, ішкі еңбек ережелерінің сақталуын қамтамасыз етеді, сондай-ақ жұмыстан уақытша болмаған жағдайда бұл туралы уақытылы хабарлап, жұмыстан кету кезінде істерді тапсыруға міндетті.

2024 жылғы деректерге сәйкес, Музей қоры 176 550 сақтау бірлігін құрайтын музейлік заттардан тұрады. Бұл жәдігерлер 15 қор сақтау қоймасында сақталады. Олардың ішінде аса құнды әрі бірегей экспонаттар бар, атап айтқанда:

- * Есік қорғанынан табылған «Алтын адамның» түпнұсқасы;
- * Б.з.д. VI ғасырдағы Таксай I қорғанынан алынған артефактілер;
- * «ҚазАрхеология» мекемесі тапсырған алтын бұйымдар;
- * Қола дәуіріне жататын зергерлік әшекейлер;
- * А. Ермолаева, Б. Бекмамбет, Б. Байтанаев, Ж. Құрманқұлов коллекциялары;
- * Талды-2 қорымынан алынған артефактілер (Ж. Ұтұбаев);
- * Бесоба, б.з.д. IV ғасыр;
- * VI–V ғасырларға жататын артефактілер;
- * Белдік (Қ. Әзірбаев);
- * Белдік (Балуан Шолақ);
- * Арабтық «Джамбия» қанжары қорабымен (Қ. Мұнайтпасов);
- * Қылыштар (XVII–XIX ғғ.);
- * Құран кітабы, араб тілінде, шамамен 600–700 жыл бұрын жазылған;
- * Құран мәтіндері (1321–1904);
- * «Хусайн ибн Әмір-хан Құран Тафсир әл-Фәуaid» (1307–1889);

- * Билер сарайының лауазымдық белгілері (XIX ғасыр);
- * Ескі тиындар (Байтанаев коллекциясы);
- * Шапандар (Абылай хан – XVIII ғ., Қазыбек би – XVII ғ.);
- * Мурак (XX ғ.);
- * Тайжақы (М. Дулатов – 1940);
- * Ту (Наймантаулы – XVIII ғ.);
- * Рояль (Ш. Қалдаяқов);
- * Кубок (Қ. Мұнайтпасов);
- * Айна (М. Жағорқызы);
- * Самауырын (А. Құнанбайұлы);
- * Сырмақ (Ж. Нәжимеденов);
- * Домбыралар (Б. Сарыбаев, Қ. Әзірбаев, Ж. Елебеков, М. Әлімбаев коллекциялары);
- * Ашық хаттар (Қ. Шахов коллекциясы);
- * Майдан хаттары;
- * Өлкетанушы Л. Семеновтың қолжазбалары;
- * «Үржар абыз әйелі»;
- * Берель, Түйе тас, Аян, Ботай, Талғар, Отырар, Құйяқтөбе, Бозоқ, Қызылжар қорымдарынан табылған олжалар;
- * Тас дәуіріне жататын артефактілер;
- * Ежелгі түркі тас мүсіндері;
- * Суретшілердің картиналары: Т. Әбуов, С. Айтбаев, А. Ғалымбаева, Г. Исмаилова, А. Исмаилов, М. Қалимов, Ә. Қастеев, М. Кенбаев, С. Мәмбеев, О. Нұржұмаев, А. Сыдыханов, Б. Табиев, Қ. Тельжанов, В. Товтин, Т. Тоқусбаев, М. Хитахунов, Н. Хлудов, Ж. Шарденов, В. Эйферт, Э. Сидоркин.

Барлығы 54 қор сақтау қоймасы бар, олардың 31-і автоматтандырылған, ал 23-і жартылай автоматты жүйемен жабдықталған. Қойма есіктері отқа төзімді металдан жасалып, карталық код арқылы ашылады. Сейфтер мен шкафтар нұсқаулық талаптарына сай орналастырылған.

Қоймаларда ауаның ылғалдылығы мен температурасын реттейтін термогидростат орнатылған, өрт сөндіруге арналған газ қондырғылары жұмыс істейді. Қойма төбесінен еденге дейінгі кеңістік арнайы ылғал реттейтін материалмен қапталған. Қалыпты климаттық режим сақталады: температура +18°C, ылғалдылық — 50%, жүйе автоматтандырылған жүйеге қосылған.

Бұл сақтау және қорғау жүйесі музей қорындағы бірегей әрі тарихи құндылығы жоғары жәдігерлердің сақталуын толық қамтамасыз етеді.

Музейлік заттар мен коллекцияларды сыртқы және халықаралық көрмелерге беру кезінде туындайтын тәуекелдер.

Музей экспонаттары мен коллекцияларын сыртқы және халықаралық көрмелерге беру музей қызметінің маңызды бағыты болып табылады, ол мәдени алмасуға, халықаралық ынтымақтастыққа және мәдени мұраны насихаттауға ықпал етеді. Сонымен қатар, бұл процесс экспонаттардың сақталуына, мекеменің беделіне және көрме жобаларының жүзеге асырылуына әсер ететін бірқатар әлеуетті тәуекелдерге байланысты.

Негізгі тәуекел топтары:

1. Тасымалдау тәуекелдері

Экспонаттардың соққы, діріл, дұрыс оралмау және бекітілмеу салдарынан физикалық зақымдануы.

Климаттық жағдайлардың қолайсыздығы: температура мен ылғалдылықтың күрт ауытқулары, климаттық аймақтар арасындағы қозғалыстар немесе ұшу кезінде.

Логистикадағы жоғалту, кешігу немесе қателіктер, әсіресе халықаралық тасымалдау кезінде шекараларды кесіп өту.

2. Кеден және құқықтық тәуекелдер

Уақытша шығару рәсімдеу кезінде бұзушылықтар, қажетті рұқсаттар мен құжаттардың жоқтығы.

Кеденде декларациялардың дұрыс толтырылмауы, санкциялық шектеулер немесе сыртқы саяси жағдайдың тұрақсыздығынан кешігулер.

Келісімшарттардағы келіспеушіліктер, сақтандырудың болмауы немесе заттардың құқықтық мәртебесіне байланысты даулар.

3. Сақтандыру және қаржылық тәуекелдер

Экспонаттардың сақтандырылу деңгейінің жеткіліксіздігі (бағалаудың төмендігі, толық қамтылмауы).

Қосымша жоғары шығындар: тасымалдау, орау, күзет, іс-сапарлар, сақтандыру және монтаждау.

Іс-шаралардың орындалмауы кезінде қаражаттың қайтарылмау тәуекелі.

4. Ұйымдастырушылық-техникалық тәуекелдер

Экспозицияны монтаждау және демонтаждау кезінде стандарттардың сақталмауы немесе серіктес тараптың біліктілігінің жеткіліксіздігі.

Сақтау және көрсету шарттарының бұзылуы, оның ішінде жарықтандыру, температура мен ылғалдылық режимі, күзет және сигнализация.

Адам факторлары: мұқиятсыздық, салғырттық, сүйемелдейтін қызметкерлердің шаршауы.

5. Беделдік тәуекелдер

Экспонаттардың зақымдануы, жоғалуы немесе оларды айналасындағы дау-мұқаддес музейдің ұлттық және халықаралық деңгейдегі беделіне зиян келтіруі мүмкін.

Ұйымдастырушылық кемшіліктер салдарынан серіктестермен келісімдердің бұзылуы және ынтымақтастықтың тоқтатылуы.

6. Этикалық және мәдени тәуекелдер

Арнайы құнды немесе киелі заттарды шығару қоғамдық резонанс тудыруы немесе мәдени қайшылықтарға себеп болуы мүмкін.

ЮНЕСКО-ның мәдени құндылықтардың айналымы жөніндегі халықаралық нормалары мен конвенцияларын бұзу.

Тәуекелдерді азайтуға арналған ұсыныстар

- Маманданған сарапшыларды тарту арқылы заттарды тасымалдау мен көрсетуге арналған егжей-тегжейлі жоспар әзірлеу.
- Тараптардың міндеттері мен сақтандыру шарттары нақты көрсетілген толық келісімшарттар жасау.
- Мүмкін болатын тәуекелдерді толық қамтитын мұқият сақтандыру бағалауын жүргізу.
- Барлық кезеңдерде экспонаттарға жауапты тәжірибелі куратор-сүйемелдегіні тағайындау.
- Орау стандарттарын, микроклимат пен қауіпсіздік талаптарын қатаң сақтау.

- Дайындық кезеңінде мемлекеттік органдар мен кеден қызметтерімен тығыз ынтымақтастық орнату.
- Экспонаттардың жағдайын жүйелі бақылау және логистика мен көрсету кезеңдерінің барлығын құжаттандыру.

Музей экспонаттарын сыртқы және халықаралық көрмелерге беру кешенді тәсілді және кәсіби стандарттардың қатаң сақталуын талап етеді. Потенциалды тәуекелдерді уақытылы анықтап, азайту – осындай іс-шаралардың қауіпсіз және табысты өтуінің негізгі шарты болып табылады.

Музей педагогикасы және балалар шығармашылығы бөлімі

Музей педагогикасы және балалар шығармашылығы бөлімі – Музейдің экскурсиялық жұмыс, музей педагогикасы және көрме залдарының сақталуын қамтамасыз ету қызметінің құрамындағы құрылымдық бөлімше. Бұл бөлімше Қазақстан Республикасы заңнамасына, Музейдің Жарғысына және ішкі нормативтік актілеріне сәйкес қызмет атқарады.

Бөлімнің негізгі міндеттері – музейлік білім беру әдістемесін әзірлеу, балалар мен жасөспірімдерде эстетикалық талғам мен тарихи ойлау қабілетін қалыптастыру, балалар шығармашылығы орталығын ұйымдастыру және дамыту, отбасылар мен балаларға арналған білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру, социологиялық сауалнамалар жүргізу және әдістемелік материалдар дайындау.

Бөлімнің функцияларына мәдени-ағартушылық іс-шаралар, музей сабақтары, квесттер, дәрістер және өскелең ұрпақпен жұмыс жүргізудің басқа да түрлерін ұйымдастыру және өткізу кіреді.

Бөлім Музейдің басқа құрылымдық бөлімдерімен тығыз байланыста болып, жұмыс сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу құқығына ие. Ол Қызмет басшысының қарамағында жұмыс істеп, бекітілген ұйымдастырушылық құрылым мен штат кестесі шеңберінде қызмет атқарады.

БАЛАЛАР МЕН ОҚУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН БАҒДАРЛАМАЛАР

«Музейдегі мектеп күні» жобасы

Жоба мектеп оқулықтарында берілген тақырыптарға сәйкес, Ұлттық музей қорындағы жәдігерлерді пайдалана отырып, 5-9 сынып оқушыларының Қазақстан тарихы пәні бойынша теориялық білімін практика жүзінде бекітуге бағытталған. Интерактивті сабақтарды музейдің жетекші мамандары мен тарих пәні мұғалімдерімен бірігіп өткізеді. Сабақ кезінде оқушылар музей экспозицияларындағы жәдігерлердің көшірмелерін ұстап көріп, жақын танысуына мүмкіндік жасалады. Сабаққа өтінімдер 7 күнтізбелік күн бұрын қабылданып, әр бейсенбі сайын түске дейін және түстен кейін 2 сабақтан өтеді.

«Тарихи тұлғалар» жобасы

Балалар бұл жобада қазақтың тарихи тұлғалары – батырлар, хандар, ақын-жазушылар және т.б. белгілі тарихи тұлғалармен танысып, олардың өмірбаяны мен шығармашылығын, ел дамуына қосқан үлестері мен жетістіктерін білетін болады. Іс-шаралар форматы: музейлік сабақ, шығармашылық кеш, кездесу, дәріс, т.б.

«Шаңырақ» жобасы

Жоба Қазақстан этностарының мәдениетімен, олардың қолөнер кәсібінің құпиясымен және ерекше ұлттық мерекелерімен таныстырады. Іс-шаралар форматы:

музейлік сабақ, квест сабақ, ойын сабақ, т.б.

«Әсемдікке құштарлық» жобасы

Жоба әр түрлі жас ерекшелігіндегі оқушылардың әсемдік пен сұлулық туралы түсініктерін кеңейту, балалар мен жас өспірімдерді сұлулықты, әсемдікті сезініп, бағалай білуді үйретуге, жас ұрпақтың эстетикалық талғамдары мен шығармашылық әлеуетін дамытуға арналған. Іс-шаралар форматы: музейлік сабақ, квест сабақ, шеберлік сағат, т.б.

«Қызықты этнография» жобасы

Жоба музей келушілеріне Қазақстан Республикасы халықтарының мәдениетімен интерактивті түрде танысуға, ұлттық ойындар мен ұлттық рәсімдерге қатысып, әр түрлі салт-дәстүрлерді көруге мүмкіндік береді. Іс-шаралар форматы: музейлік сабақ, квест сабақ, ойын сабақ, т.б.

«Кескіндеме және графика» бейнелеу өнер үйірмесі

- Графиканың түрлерін оқыту;
- Кескіндемені акварель, май және акрилмен салуды үйрету;
- Бейнелеу өнері тарихы жайлы дәріс оқу және әңгімелесу, оқушылар жұмысын көрсету мақсатында көрмелер ұйымдастыру.

«Мейірім» әлеуметтік жобасы аясындағы «қолөнер ғаламшары» үйірмесі

Үйірме арнайы білім беруді қажет ететін балалардың сурет салу, қолөнер бұйымдарын жасауға қызығушылығын арттыру, оларды шығармашылыққа баулу, ұсақ қол моторикасын дамытуға бағытталған. Үйірме мақсаты – балаларды инклюзивті қоғамда тәуелсіз өмір сүруге, шыдамдылық пен төзімділікке тәрбиелеу, заттардың ерекше қасиеті ретінде түсін, өлшемін, пішінін атап көрсетуге үйрете отырып, олар үшін инклюзивті шығармашылық кеңістік құру.

«Қолжетімді музей: баршаға арналған мәдени мұра» жобасы

Экспозицияда көзі нашар көретін келушілер музей экспонаттарының тактильді макеттерін қолдарымен ұстап көре алады. Сондай-ақ олар Ұлттық музей залдарының ішкі-сыртқы көрінісі туралы кәсіби түрде жазылған аудиогидтерден дыбысталған ақпаратты тыңдай алады. Сонымен қатар есту қабілеті бұзылған келушілер сурдоаударманың сүйемелдеуіндегі бейнероликтер арқылы музейдің залдарымен және экспонаттарымен таныса алады.

«Музейдегі демалыс» жобасы

Жобаның мақсаты мен міндеттері – Қазақстанның тарихи-мәдени мұрасын насихаттау, балалардың музейге деген қызығушылықтарын ояту, олардың жазғы демалыстарындағы бос уақыттарын ұйымдастыру шеңберінде интерактивті танымдық экскурсиялар, ойын және практикалық іс-шаралар арқылы оқушыларды мәдениетке баулу, балалардың бойында мейірімділік сезімдерін оятуға ықпал етіп, отансүйгіштік пен адамгершілікке тәрбиелеу.

Байқаулар мен шеберлік сабақтардың қорытындысы

Музей педагогикасы және балалар шығармашылығы бөлімі 2024 жылы барлығы 255 іс-шара, оның ішінде, 14 шеберлік сағат пен 3 байқау ұйымдастырды.

5 маусым – Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күніне орай, 01 маусым күні «Табиғатты аялайық» атты мектеп оқушылары арасындағы республикалық көркемсурет байқауының қорытындысы шығарылып, жүлдегерлер анықталды. Байқаудың мақсаты – балалардың назарын қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне аудару, өскелең ұрпақтың табиғатқа, қоршаған ортаға ұқыпты қатынасын

қалыптастыру. Байқауға еліміздің жалпы білім беретін мектептері мен қосымша білім беру мекемелерінің 5-11 сынып оқушылары қатысып, 5-ші сыныптан 8-ші сыныпқа дейін – 78 жұмыс, 9-шы сыныптан 11-сыныпқа дейін – 22 жұмыс қабылданып, байқаудың үздік 50 жұмысының көрмесі ұйымдастырылды. Іс-шара барысында Астана қаласының мектеп оқушыларының қатысуымен концерттік бағдарлама дайындалды. Байқауға Қазақстанның «Байтақ» жасылдар партиясы демеушілік көрсетіп, жеңімпаздарға партия атынан алғыс хаттар мен сыйлықтар табыстады.

22 қазан күні Республика күніне орай «Шырқа, даусым» атты дәстүрлі ән байқауы өтті. Байқауға Астана қаласы мектеп оқушылары (6-9 сынып) қатысып, тақырыпқа сай жанды дауыста дәстүрлі әндерді орындады. Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі, Бекболат Байсағатов, ҚР Еңбек сіңірген қайраткері, әнші-композитор Гүлмира Сарина, Мәдениет саласының үздігі, дәстүрлі әнші Берік Омаров байқау жеңімпаздарын анықтауға төралқа болды. Байқау қорытындысы бойынша С.Мәуленов атындағы №37 мектеп-лицейінің оқушысы Атымтай Аружан, Ғ.Құрманғалиевтің «Әнші даусы» әнін орындап, Гран-при иегері атанды. I орын - №26 мектеп-гимназиясының оқушысы Шаяхметова Әнел, Майраның әні «Майра»; 2 орын - №56 мектеп-лицейінің оқушысы Ербатыр Архат, Жаяу Мұсаның әні «Ақ сиса»; 3 орын - А.Құнанбайұлы атындағы №85 мектеп-лицейінің оқушысы Сейілхан Алуа, К.Әзірбаевтің әні «Басты ән». Байқау соңы марапаттау рәсімімен жалғасып, қатысушыларға алғыс хаттар мен ынталандыру сыйлықтары табысталды. Сахнада өнер көрсеткен жас таланттарға ақ жол тілеген Гүлмира Сарина байқаудың дәстүрлі ән өнерін насихаттаудағы маңыздылығын атап өтіп, ауқымын кеңейту қажеттілігін жеткізді.

13 желтоқсан ҚР Ұлттық музейдің 10 жылдығы аясында «Менің сүйікті жәдігерім» атты республикалық онлайн көркемсурет байқауы өтті. Байқаудың мақсаты – балалардың шығармашылық жұмыстары арқылы Қазақстанның мәдени мұрасын сақтау, жаңғырту және насихаттау, еліміздің мәдени мұрасы туралы білімдерін қалыптастыру, дарынды балаларды қолдап, балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Байқауға жалпы білім беретін мектептер мен қосымша білім беру мекемелерінің оқушылары, балалар мен жастар ұйымдарының мүшелері қатысты. Байқау жұмыстары екі санат бойынша, яғни 5-ші сыныптан 8-ші сыныпқа дейін және 9-шы сыныптан 11-сыныпқа дейінгі жас санаттары бойынша қабылданды. Ағымдағы жылдың 11 қараша – 2 желтоқсан аралығында республика бойынша байқауға 74 жұмыс қабылданып, қазылар алқасы байқау нәтижелерінің негізінде жеңімпаздарды анықтады. Қазылар алқасы байқаудың жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау кезінде жұмыс мазмұнының байқау тақырыбына сәйкестігі, көркемдік шеберлік, яғни суретті орындау техникасы мен сапасы, мазмұнының ерекшелігі, байқау жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын талаптарға сәйкестігі сияқты критерийлерді басшылыққа алды. Ең көп ұпай жинаған үміткерлер байқаудың жеңімпаздары атанды. Байқау ережесінің талаптарына сәйкес келмейтін жұмыстар қарастырылмады. «Менің сүйікті жәдігерім» атты республикалық онлайн көркемсурет байқауының I санаты бойынша (5-ші сыныптан 8-ші сыныпқа дейін):

3-орын – Сохина Валентина;

2-орын – Калиева Ай-Ару;

1-орын – Мұратбек Алтынай Русланқызы.

II санаты бойынша (9-шы сыныптан 11-сыныпқа дейін):

3-орын – Бахытбек Ақмарал;

2-орын – Досымбекова Назым Нұрғалиқызы;

1-орын – Наухан Адия Арыстанбеқызы иеленді.

Байқау жеңімпаздары естелік сыйлықтар мен дипломдармен марапатталды. Байқау жүлдегерлеріне марапаттары берілген сауалнамалардағы мекенжайлар бойынша пошта арқылы жіберілді.

2024 жылы Музей педагогикасы және балалар шығармашылығы бөлімі дәстүрлі және қолданбалы өнердің әртүрлі бағыттарына арналған «Білектің көркі – білезік», «Тақия тарихы», «Ши тоқу өнері», «Қазақ халқының киіз басу өнері», «Саз терапиясы», «Өнерліден үйрен», «Ою-өрнек жасау өнері», «Майшаммен дәстүрлі емес сурет салу», «Өнер – таусылмас азық», «Ата кәсіп – ши тоқу», «Ермексазбен сурет салу», «Халқымыздың киіз басу өнері», «Рәміздер – елдігіміз белгісі», «Қиял-ғажайып әлем» тақырыптарында шеберлік сабақтар ұйымдастырды. Шеберлік сабақтарға Астана қаласының мектеп оқушылары мен жоғары оқу орындарының студенттері белсене қатысты. Іс-шаралар нәтижесінде қатысушыларда үлкен қызығушылық пайда болып, ұлттық мәдени мұра туралы білімдерін арттырып, шығармашылық қабілеттерін жетілдіруге мүмкіндік алды. Сонымен қатар, бұл іс-шаралар халқымыздың мәдениеті мен қолөнеріне деген құрметтерін арттырып, ұлттық мәдениеттің маңызын түсінуге ықпал етті.

4. Мемлекеттік қызмет көрсету

Кәсіпорын мемлекеттік қызмет көрсетпейді.

5. Рұқсат беру функцияларын іске асыру

Кәсіпорынның қызметі Қазақстан Республикасының «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Заңына сәйкес рұқсат беру функцияларын жүзеге асырумен байланысты емес.

6. Бақылау функцияларын іске асыру

Кәсіпорын Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес бақылау-қадағалау функцияларымен өкілетті емес.

Сонымен қатар, шарттық жұмыстар аясында контрагенттермен өзара іс-қимыл барысында Кәсіпорында «Кәсіпорындағы талап-арыз жұмысын жүргізу қағидалары» қолданылады. Аталған құжатта контрагенттердің өз міндеттемелерін орындау барысын бақылау және шарттардың орындалуын мониторингілеу тәртібі көзделген. Сондай-ақ құрылымдық бөлімшелердің қаржылық-шаруашылық қызметті жүргізуі барысында бақылау жүзеге асырылады.

7. Кәсіпорынның ұйымдастырушылық -басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жұмысын ұйымдастыру бағыты бойынша.

2024 жылы Кәсіпорынның бизнес-үдерістеріндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген талдау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру мен нығайту шараларының жеткіліксіз пысықталуына байланысты бірқатар әлеуетті тәуекелдердің болуын анықтады.

Атап айтқанда, күнделікті қызмет барысында адалдық және сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік принциптерін жүйелі енгізбеген жағдайда мүше

алдындағы міндеттерді орындауда сыбайлас жемқорлық қаупі төнуі мүмкін.

Ең осал бағыттар мыналар болып табылады:

- Халықаралық және республикалық деңгейдегі көрмелерді ұйымдастыру және өткізу;
- Халыққа ақылы қызмет көрсету (билет сату, сувенир өнімі, экскурсия қызметтері);
- Кәсіпорынның өндірген тауарларын жасау және өткізу;
- Мемлекеттік сатып алулар шеңберінде мердігер және жеткізуші ұйымдармен ынтымақтастық.

Аталған процестерде мүдделер қақтығысы, билік өкілетін асыра пайдалану, формальділіксіз лоббизм, ашықтық пен есептілік үдерістерін бұзу мүмкіндігі туындауы ықтимал, әсіресе тиісті бақылау және сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениеті болмаған жағдайда.

Кәсіпорынның қызметі, көрсететін қызметтері мен сататын тауарлары Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 15 қыркүйектегі № 254 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік мәдени ұйымдардың көрсететін ақылы қызметтері тізіміне» сай жүзеге асырылады.

Сондықтан сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті арттыру мен беделдік және операциялық тәуекелдерді басқарудың профилактикалық шараларын қабылдамау коррупциогенді жағдайлардың пайда болуына және жұртшылық пен серіктестер сенімінің төмендеуіне ықпал етуі мүмкін.

2024 жылға арналған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау комиссиясының ұсыныстары:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет қалыптастыруға арналған ішкі бағдарлама әзірлеп, енгізу (тренингтер, ескертпелер, «Адалдық алаңы» акцияларына қатысу және т.б.);
- Этика және сыбайлас жемқорлық нормаларын сақтау жауапты тұлғаны тағайындау;
- Ішкі тәуекелдерді бағалау және бизнес-үдерістерді бақылау процедураларын, әсіресе қоғамдық іс-шаралар мен сатып алуларда, жүйелі түрде қайта қарап, жаңарту;
- Серіктестер мен мердігерлерді таңдау кезінде қабылданатын шешімдердің ашықтығы мен есептілігін қамтамасыз ету.

Талдау кезеңінде мемлекеттік функцияларды орындауға өкілетті тұлғалармен теңестірілген қызметкерлер тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамау, толық немесе уақтылы қабылдамау фактілері анықталған жоқ.

2024 жылы бұрынғы мәдениет және спорт министрі, ҚР Ұлттық музейінің директоры Арыстанбек Мұхамедиұлы мен өзге тұлғаларға қатысты ірі көлемде бюджет қаражатын ұрлау дерегі бойынша іс аяқталды. Ақпан–наурыз айларында сот Арыстанбек Мұхамедиұлының бюджет қаражатын ұрлағанын және пара беруге әрекет жасағанын анықтап, оған өмірлік мемлекеттік қызмет атқаруға тыйым салумен қатар 11 жылға бас бостандығынан айыру жазасын тағайындады. 2024 жылғы тамызда апелляциялық сот бұл үкімді өзгеріссіз қалдырды. Іс аясында «Алтын адамның шеруі», 3D-сканерлеу, киноқорды цифрландыру жобалары қарастырылды. Ұрланған қаражаттың бір бөлігі – 111 млн теңге қайтарылды. Ұрланған жалпы сомасы – 1,5 млрд теңгеден астам. Бұрынғы министрдің жұбайы жеңілдетілген жаза алды.

Алмас Нуразхан (бұрынғы директордың орынбасары) – 7 жылға бас бостандығынан айыру және өмір бойы мемлекеттік лауазымдарды атқаруына тыйым салу жазасына кесілді.

Абай Сатубалдин (бұрынғы директордың орынбасары) – Мемлекеттік қызметке өмір бойы тыйым салумен 7 жылға бас бостандығынан айырылды.

Сонымен бірге, бұрынғы Ұлттық музей директоры Леонид Кочетов – 7 жылға бас бостандығынан айыру және өмір бойы мемлекеттік қызметке тыйым салынған. Апелляциядан бас тартқаннан кейін үкімдер 2024 жылы күшіне енді.

8. Бюджет және қаржы қаражатын игеру мен бөлу бағыты бойынша

Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасының, «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңының, сондай-ақ Музей Жарғысының ережелеріне сәйкес, бюджет және қаржы қаражатын қалыптастыру, бекіту, игеру және пайдалануына бақылау жасау мәселелері Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің басым бағыттарының бірі болып табылады.

Бюджеттік қызмет бекітілген қаржы жоспарына қатаң сәйкестікте, жоспарлау, бөлу және есептілік рәсімдерін міндетті түрде сақтау арқылы жүзеге асырылады. Бюджетті орындаудың барлық кезеңдері – өтінім беруден бастап қорытынды есептілікке дейін – Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Мәдениет комитетінің тұрақты бақылауында болады. Бұл ретте Комитет өз қызметін Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен тығыз өзара іс-қимылда жүзеге асырады.

Аталған мемлекеттік органдар қаржы-бюджеттік тәртіптің тиісінше орындалуын, шығыстардың уақтылығы мен негізділігін қамтамасыз етуге, сондай-ақ қаржылық және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған бақылау, үйлестіру және әдістемелік қолдау жұмыстарын жүзеге асырады. Сонымен қатар, мемлекеттік ресурстарды пайдалануда заңдылық, ашықтық және тиімділік қағидаттарының сақталуы қамтамасыз етіледі.

Қаражатты игеру бойынша барлық іс-әрекеттер тиісті мемлекеттік органдарға міндетті есептілікпен қатар жүргізіледі, сондай-ақ мемлекеттік интернет-порталдарда, соның ішінде «Ашық бюджет» порталы мен мемлекеттік сатып алу порталында ақпарат жарияланып отырады. Бұл тәсіл бюджет қаражатын басқаруда ашықтық пен есептілік принциптерін нығайтуға және қоғам тарапынан сенімді арттыруға ықпал етеді.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК кәсіпорнының 2024 жылға арналған даму жоспарының нақты көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

№	Құрылымдық элемент	Жоба 2024 жыл	Нақты 2024 жылы	Ауытқу %	Түзетулерді негіздеу
Қосымша 4					
1	Өткізілген көрмелер саны	3	3	0%	
Қосымша 6					

1	Активтер	32 388 581	29 627 866	-9%	Негізгі құралдарды есептен шығаруға байланысты азайту
2	Пассивтер	31 787 991	29 627 866	-7%	
3	Кірістер	2 297 749	2 724 430	18,57%	Ағымдағы жылы бірқатар халықаралық көрмелер мен іс-шаралар өткізілді. Италияның Қазақстандағы Елшілігінің бастамасымен өткізілген «Сұлу ханшайым» көрмесіне 2024 жылғы 3 маусым мен 4 тамыз аралығында 37 мыңнан астам адам келді, оның ішінде Қазақстан Республикасының Президенті, дипломатиялық корпус өкілдері, меценаттар және көрші елдерден келген қонақтар болды. Көрме сондай-ақ бұқаралық ақпарат құралдарының және мәдениет қоғамының үлкен назарын аударды, бұл Қазақстанда және Саха Республикасының (Якутия) мәдениет күндері аясында өткізілген «Якутия қазыналары» көрмесіне деген әлемдік деңгейдегі мәдени іс-шараларға деген жоғары қызығушылықтың көрсеткіші болды. Бұл шаралар 48 599 мың теңгеге артқан кірісті әкелді, 2023 жылдың өткен жылғы кірісі 63 000 мың теңгені құрады, жалпы кіріс сомасы 111 599 мың теңгені құрады. Осыған байланысты ағымдағы жылға арналған даму жоспарына түзету енгізу мақсатында қаражатты қайта бөлудің қажеттілігі туындады. Қаражатты қайта бөлу мынадай баптарға: «Жалақы» бабы (музей қызметкерлерін республикалық мерекелерге сыйақы төлеуге), «Электр энергиясы» бабы (1 сәуірден бастап «Астанаэнергосбыт» АҚ тарифінің 27,00 теңгеден 73,66 теңгеге дейін көтерілуіне байланысты, осы бап бойынша жылдық шығын екі есеге артты, қосымша қаржыландыруға қажеттілік туындады), сондай-ақ музейді дамытуға арналған «Басқа шығындар» бабы (28 679 мың теңге көлеміндегі қаражаттың қайтарылуына байланысты азаюы) бойынша жүзеге асырылуы қажет.
4	Шығындар	5 120 218	4 520 782	-11,71%	Кірістердің өсуіне байланысты шығындар сәйкесінше өсті
5	Штат бойынша жұмысшылар саны	473	473	0,00%	
6	Еңбекақы төлеу қоры	1 227 936	1 465 973	19,39%	«Жалақы» сияқты мақалаларға қайта бөлу (музей қызметкерлерін республикалық мерекелерге марапаттау үшін)
Қосымша 7					
1	Сатудан түскен кірістер	114 887	238 544	107,63 %	Халықаралық іс-шараларды өткізуге байланысты табыстың 48 599 мың теңгеге ұлғаюына алып келді, ауыспалы табыс сомасы 2023 жылы 63 000 мың теңгені құрады, онда табыстың жалпы сомасы 111 599 мың теңгені құрады.
2	Мемлекеттік субсидиялардан түсетін кірістер	2 182 862	2 411 947	10,49%	«Астанаэнергосбыт» АҚ тарапынан 2024 жылғы 1 сәуірден бастап тарифтің 27,00 теңгеден 73,66 теңгеге дейін (ҚҚС-сыз) өсуіне байланысты, аталған бап бойынша жылдық шығын екі есеге артты, осыған орай қосымша 210 927 мың теңге көлемінде қаржыландыру қажеттілігі туындады. Сонымен қатар, Мемлекеттік тарихи музейінде (ГИМЕ) көрме өткізуге арналған «Басқа шығындар» бабы бойынша 46 837 мың теңге қажет.
Қосымша 8					
1	Әкімшілік шығыстар	5 120 218	4 520 782	-11,71%	Нақты шығындарға сәйкес

Қосымша 16					
1	Штат бойынша саны барлығы	473	473	0,00%	
2	орташа тізімдік саны	473	473	0,00%	
3	Негізгі өндіріспен айналысатын қызметкерлер	275	296	7,64%	«Жалақы» шығысының бабын қайта бөлу (музей қызметкерлерін республикалық мерекелерге сыйлықақылауға)
4	Штат бойынша әкімшілік персонал	198	177	-10,61%	
5	Негізгі өндірісте жұмыс істейтін қызметкерлерге ақы төлеу	903 916	1 070 575	18,44%	
6	Әкімшілік персоналдың еңбегіне ақы төлеу	324 020	395 398	22,03%	
7	Ұйым бойынша еңбекақы қоры	1 227 936	1 465 973	19,39%	
8	Ұйым бойынша орташа айлық жалақы	102 328 000	89214583,3	-12,82%	
Қосымша 17					
1	Республикалық бюджеттен субсидиялар	2 182 862	2 411 947	10,49%	Қаржыландырудың қосымша көздері және жылдың соңында қаражаттың қайтарылуына байланысты ұлғаю. («Астанаэнергосбыт» АҚ тарапынан 1 сәуірден бастап тарифтің ҚҚС-сыз 27,00 теңгеден 73,66 теңгеге дейін өсуіне байланысты «Электр энергиясы» шығыс бабы бойынша жылдық сома екі есеге артты, осыған орай 210 927 мың теңге көлемінде қосымша қаржыландыру қажеттілігі туындады, сондай-ақ Мемлекеттік тарихи музейде (ГИМЕ) көрме өткізуге 46 837 мың теңге бөлінді, жылдың соңында қайтарылған қаражат көлемі 28 679 мың теңгені құрады).
2	Өз қаражаты есебінен кірістер	114 887	312 483	171,99%	Халықаралық іс-шаралардың өткізілуіне байланысты кіріс 48 599 мың теңгеге артты, 2023 жылдан өткен кіріс сомасы 63 000 мың теңгені құрады, жалпы кіріс көлемі 111 599 мың теңгені құрады.
Қосымша 20					
1	Қызметкерлерге еңбекақы төлеу	903 916	1 332 505	47,41%	Қызметкерлердің(негізгі өндірісте жұмыс істейтін және әкімшілік персонал) санына түзетулер енгізуге байланысты
2	Әлеуметтік салық	46 548	71 390	53,37%	

3	Әлеуметтік аударымдар	27 153	37 162	36,86%	
4	«Жұмыс берушілердің міндетті зейнетақы жарналары»	12 930	13 533	4,66%	
5	Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар	25 860	32 779	26,76%	
6	Жанар-жағармай материалдары	3 032	2 697	-11,05%	Нақты шығындарға сәйкес
7	Электр энергиясы	78 528	63 625	-18,98%	Түзетуге сәйкес
8	Иссапар шығындары	3 274	222	-93,22%	Нақты іс-шараларға сәйкес
9	Негізгі құралдарды сатып алу	8 923	38 755	334,33%	Ақпан айында жабдықты (интроскоп, газель)сатып алу үшін шығын бабын ұлғайтуға түзету енгізілді
10	Басқа шығындар	44 820	68 726	53,34%	Жыл ішінде қосымша қаржыландыруға байланысты кіріс бөлігінің ұлғаюына әкелді.

Қосымша 23

1	Үстеме шығыстарда көрсетілген еңбекақыны есептемегенде әкімшілік персоналдың еңбегіне ақы төлеу	324 020	133 468	-58,81%	Қызметкерлердің (негізгі өндірісте жұмыс істейтін және әкімшілік персонал)санына түзетулер енгізуге байланысты
2	Әлеуметтік салық	16 360	12 276	-24,96%	
3	Әлеуметтік аударымдар	9 543	3 747	-60,74%	
4	Жұмыс берушілердің міндетті зейнетақы жарналары	4 544	1 315	-71,06%	
5	Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар	9 089	3 363	-63,00%	
6	Шикізат және материалдар	68 413	40 149	-41,31%	Ақпан айында 58 475 мың теңгеге азайту бойынша түзету енгізілді, бұл қаражат «Электр энергиясы» шығыс бабының пайдасына қайта бөлінді, себебі тарифтің өсуі орын алды. Айырмашылық мемлекеттік сатып алу порталы (конкурс)

					арқылы жасалған шарттарға сәйкес қалыптасты.
7	Коммуналдық шығындар	5 359	7 044	31,44%	Су шығынының ұлғаюы Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының іс-шарасын өткізуге байланысты (ғимараттың қасбетін жуу, сыртқы қаптау жұмыстарының жүргізілуі).
8	Байланыс қызметі	9 660	6 363	-34,13%	Жеткізуші тарапынан жеңілдікті іс-шараларды өткізуге байланысты айырмашылық
9	Электр энергиясы	172 507	355 397	106,02%	2024 жылғы 1 сәуірден бастап «Астанаэнергосбыт» АҚ тарифінің ҚҚС-сыз 27,00 теңгеден 73,66 теңгеге дейін өсуіне байланысты аталған бап бойынша жылдық сома екі есеге артты, осыған орай қосымша 210 927 мың теңге көлемінде қаржыландыру қажеттілігі туындады. Қалған бөлігі музейдің кіріс қаражатынан төленді.
10	Жылыту	61 901	55 592	-10,19%	Шынында тұтынылған жылу энергиясы бойынша (құралдар көрсеткіші)
11	Ғимаратты күтіп ұстау және қызмет көрсету	369 285	225 862	-38,84%	Тарифтің өсуіне байланысты «Электр энергиясы» шығыс бабына қаражатты қайта бөлу жөніндегі түзету өтініші негізінде. Мемлекеттік сатып алу порталы арқылы (конкурс) жасалған шарттарға сәйкес.
12	Мүлік салығы	25 810	24 912	-3,48%	Нақты салыққа сәйкес
13	Жер салығы	1 062	1 062	0,00%	
14	Көлік салығы	82	86	4,88%	Музей экспонаттары мен жабдықтарын тасымалдау үшін Газель автокөлігін сатып алуға байланысты шығындардың ұлғаюы.
15	Қоршаған ортаға шығарылатын заттар	45	56	24,44%	Көлік бойынша қоршаған ортаға нақты шығарындыларға сәйкес
16	Амортизация оның ішінде:	2 822 469	1 800 322	-36,21%	Негізгі құралдарды есептен шығаруға байланысты азайту
	<i>материалдық емес активтер</i>		317 338		
	<i>негізгі құралдар</i>		1 482 984		
17	Іссапар шығындары	6 830	13 720	100,88%	Қазақстан Республикасының шекарасынан тыс жерлерге басшылықтың шығуы және бірнеше халықаралық іс-шараларды өткізуге байланысты қаражатты ұлғайту жөніндегі түзету өтініші негізінде.
18	Басқа шығындар	129 220	174 654	35,16%	ГИМЕ көрмесін өткізуге қосымша қаржыландыру - 46 837 мың теңге

2025 жылғы бюджет – 2 286 800,0 мың теңге, оның ішінде шығындар 95% шығындарды өтеу субсидиясының көлемі бойынша өз қаражат есебінен 120 358,0

мың теңгені құрайды.

2024 жылы халықаралық көрмелер мен іс-шаралар өткізілді. Италияның Қазақстандағы Елшілігінің бастамасымен ұйымдастырылған Леонардо да Винчи шығармаларының «Сұлу ханшайым» атты көрмесіне 2024 жылғы 03 маусымнан 04 тамызға дейін 37 мыңнан астам адам келді, соның ішінде Қазақстан Республикасының Президенті, дипломатиялық корпус өкілдері, меценаттар және көрші елдерден келген қонақтар болды. Көрме БАҚ пен мәдениет қауымдастығының үлкен назарын аударды, бұл Қазақстандағы әлемдік деңгейдегі мәдени шараларға деген жоғары қызығушылықтың дәлелі болып табылады.

Сондай-ақ Саха Республикасының (Якутия) мәдениет күндері аясында өткізілген «Якутия қазыналары» көрмесі осы кезеңдегі кірістің өсуіне ықпал етті, осыған байланысты 2024 жылдың өтпелі кіріс сомасы – 79 962,0 мың теңге.

Қазақстан Республикасының Президенті Қ.К. Тоқаевтың 2023 жылғы қарашада Франция Президенті Э. Макронның Қазақстанға ресми сапарының қорытындысы бойынша берген тапсырмасын орындау мақсатында (1.16 тармағы – Француз тарапымен Париж қаласындағы ірі музейлердің бірінде Қазақстан Республикасының Ұлттық көрмесін ұйымдастыру мәселесін пысықтау) 2024 жылғы 04 қарашада Азия өнері ұлттық музейі – Гиме (әрі қарай – Гиме музейі) базасында «Қазақстан: Ұлы даланың қазыналары» атты қазақстандық көрменің ашылуы өтті. 05 қарашада Қазақстан Республикасының Президенті Қ.К. Тоқаев пен Франция Президенті Э. Макрон Мемлекет басшысының Париж қаласына мемлекеттік сапары аясында көрмеге келді. Көрме 2025 жылғы 24 наурызға дейін жалғасады. Қазіргі уақытта көрме аяқталғаннан кейін мәдени құндылықтарды қайтару бойынша ұйымдастырушылық мәселелер пысықталуда. Құнды заттарды қайтару бірнеше кезеңнен тұрады: көрмені демонтаждау, мәдени құндылықтарды орау, крейтинг жасау, Гиме музейінен курьерлердің (француз және Қазақстан тарапынан) сүйемелдеуімен әуежайға тасымалдау, әуе көлігі арқылы тағайындалған әуежайға жеткізу, экспорттық-импорттық кеден рәсімдері, тағайындалған әуежайдан ҚР Ұлттық музейіне қауіпсіздік пен курьерлердің сүйемелдеуімен жеткізу, экспонаттарды ашу. Сонымен қатар француз тарапынан курьердің Қазақстанға және кері ұшу шығындары, ҚР музейінің екі қызметкерінің Парижге және кері сапар шығындары, күнделікті шығындар мен тұру, автокөлік жалдау, экспонаттарды тиеу-түсіру қызметтері, визалық қызметтер және қатысушылардың медициналық сақтандыруы қарастырылуы тиіс. Құнды заттарды қайтару шығындарының сметалық сомасы – 16 953,0 мың теңге.

Ағымдағы жылы кәсіби суретшілер арасында «Ұлттық құндылықтар: салттың сырлы бейнесі» атты республикалық шығармашылық конкурс ұйымдастыру және өткізу жоспарлануда. Бұл іс-шараны өткізу құны – 10 686,0 мың теңге.

Музейдің залдарында қайта экспозиция жұмыстарын жүргізу аясында Археология, Этнография залдары мен Этнография залына жанасатын холл, Алтын залы және Тарих залының бөліктерінде ішінара қайта экспозициялау туралы шешім қабылданды. Залдарға жаңа экспонаттар қосылады, жаңа подиумдар мен витриналар, кілемдерге арналған стендтер, барлық залдар үшін ақпараттық этикеткалар жасалады, сондай-ақ витриналар мен залдардағы жарықтандыру жабдығы жаңартылады. Залдарды қайта экспозициялау құны – 5 780,0 мың теңге.

Музей мен елдің өкілдері ретінде экскурсоводтар мен қараушыларға жоғары сапалы киім тігу қажет, өйткені дәл осы киімдер Музейдің және елдің бейнесін танытады. Образдың маңызды элементтері – әйелдердің орамалдары, ақ блузкалар

мен көйлектер, өйткені олар кәсіби және мәдени тұрғыдан маңызды көрініс береді. Бұл элементтер біртұтас, үйлесімді образды қалыптастыруға ықпал етеді, бұл жоғары деңгейдегі қызмет көрсетуді қолдау үшін өте маңызды. Экскурсоводтар мен қараушыларға арналған киім тігу қызметінің құны – 4 455,0 мың теңге.

«Музейдегі түн» — қаладағы негізгі шара және музейдің лайықты мәдени дәстүрі, шығармашыл жастардың дамуына серпін беретін және біздің қаламыздың мәдени ортасын қалыптастыруда маңызды рөл атқаратын оқиға. Астана қаласының қонақтары мен тұрғындары үшін «Музейдегі түн» – музей әлемімен танысуға, музей коллекциялары мен экспозицияларын көруге, мәдени бағдарламаларға қатысуға және демалуға бірегей мүмкіндік.

Осы іс-шараны өткізуге бөлінген шығын сомасы – 2 995,0 мың теңге. Осыған байланысты шығындар ішінен қаражат қайта бөлінді. Атап айтқанда, «Басқа шығындар» бабына – 40 869 мың теңге бөлінді, сондай-ақ, музейдің басшылығы мен қызметкерлерінің Италияға іссапарлары жоспарланды. Осыған орай «Командировкалық шығындар» бабына қосымша 8 202,0 мың теңге қаражат қажет болды.

«Жалақы» бабына – 30 891,0 мың теңге, оның ішінде бюджетке барлық міндетті төлемдер бар, қайта бөлініп, қызметкерлерге Коллективтік келісімшарттың 7.4.6 тармағына сәйкес үстемақы және басқа да марапаттау түрлеріне бағытталмақ.

Аталған шығындарға арналған қаражат өз кірістері есебінен қайта бөлініп, кіріс пен шығындардың сметасы 200 320,0 мың теңгеге артты.

2024 жылға арналған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау кезеңінде Кәсіпорында бюджеттік және қаржылық қаражаттардың маңызды сомаларына қатысты аудит, ревизия және басқа да қаржылық бақылау шараларының жүргізілген фактілері анықталған жоқ.

Қазақстан Республикасының «Ақпаратқа қолжетімділік туралы» Заңын, атап айтқанда бюджеттік және қаржылық қаражаттардың ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында, Кәсіпорын есепті кезеңде gosreestr.kz порталына бюджеттік және қаржылық қаражаттардың жұмсалуды туралы ақпаратты орналастыруда.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау кезеңінде сатып алынатын тауарлар мен қызметтердің саны мен көлемінің нақты қажеттілікке (табиғи нормаларға) сәйкес еместігі, бірлік тауар бағасының негізсіз болуы, жоспарланған құнның нарықтық құнға сәйкес келмеуі, техникалық сипаттамаларда бәсекеге қабілетті жеткізушіге қатысты сипаттамалардың болуы (аталмыш «заточкалар»), мемлекеттік аудит органдарының камералдық бақылауы нәтижесінде сатып алулардың қайта қаралуы немесе жойылуы сияқты фактілер анықталмады.

2024 жылғы Кәсіпорынның талап-арыздық және соттық жұмысының жағдайын талдау келесідей нәтижелер көрсетті:

Талдау нәтижелері бойынша: сотқа 34 талап арыз жолданды, оның 23-і қанағаттандырылды, 2-і қаралмай қалдырылды (оның бірі – жұмыс орындалғаны және айыппұл төленгендігіне байланысты), 3 іс тоқтатылды (бірі – Мемлекеттік сатып алу тәртібімен қарауға жатпайтындығы себепті, екіншісі мен үшіншісі – татуласу келісімінің жасалуына байланысты), 6 талап арыз қанағаттандырылмады (келісім шарттың шарттары кешігіп орындалғаны және айыппұлдың төленгендігі, сондай-ақ істі тоқтату туралы сотқа арыз берілгендігі себепті).

№	Жауапкер	Сотқа берілген күні	Сот шешімі	Түсініктеме
---	----------	---------------------	------------	-------------

1	ТОО «Жаңа күн біз»	24.01.2024 г. СМЭС Астана	20.02.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
2	ТОО «Kausar-101»	25.01.2024г. СМЭС Павлодар обл.	28.02.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
3	ТОО «Tender Masters» (договор 304)	22.01.2024 г. СМЭС Алматы	01.03.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
4	ТОО «Tender Masters» (договор 303)	22.01.2024 г. СМЭС Алматы	01.03.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
5	ТОО «Tender Masters» (договор 290)	22.01.2024 г. СМЭС Алматы	10.04.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
6	ТОО «Tender Masters» (договор 286)	22.01.2024 г. СМЭС Алматы	20.02.2024г. 13.05.2024г.	Іс тоқтатылды. <i>«Мемлекеттік сатып алу тәртібімен қарауға жатпайтындығына байланысты»</i>
7	ТОО «Tender Masters» (договор 284)	22.01.2024 г. СМЭС Алматы	20.02.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
8	ТОО «GOODBUILD»	12.02.2024г..	14.03.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
9	ИП «Перун»	28.02.2024г. Астана СМЭС	04.06.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
10	ТОО «Эксперт 20»	14.03.2024г. Астана СМЭС	16.04.2024г.	«Талап қанағаттандырылды ІМАД бөлігінде.»
11	ТОО «ДЭН-сервис»	17.04.2024г. Астана СМЭС	20.05.2024г.	Қаралмай қалдырылды. <i>Жұмыс орындалды, айыппұл төленді.</i>
12	Жақажанов Азамат	19.04.2024г. Астана МСГД	20.05.2024г.	Іс тоқтатылды. <i>Татуласу келісімі.</i>
13	ТОО «KemaKZ»	22.05.2024г. Астана СМЭС	20.06.2024г.	Талап қанағаттандырылды
14	Автомаркет.kz	13.06.2024г. Астана СМЭС	04.07.2024г.	Талап қанағаттандырылды
15	ИП Медетов	20.06.2024г. Астана СМЭС	26.07.2024г.	Талап қанағаттандырылды
16	ИП Armade	25.06.2024г.	-	Қаралмай қалдырылды.

		Астана СМЭС		<i>Жұмыс орындалды, айыппұл төленді.</i>
17	ИП «AL-ALIM»	18.07.2024г. Астана СМЭС	14.08.2024г.	Талап қанағаттандырылды
18	ИП «Sop tender»	19.07.2024г. Астана СМЭС	15.08.2024г.	Талап қанағаттандырылды
19	ТОО «West»	18.07.2024г. Астана СМЭС	23.08.2024г.	Талап қанағаттандырылды
20	ИП «Рахымбек Диана Ерганатовна»	23.07.2024г. Астана СМЭС	20.08.2024г.	Талап қанағаттандырылды
21	ИП «Зикр»	30.07.2024г. Астана СМЭС	29.08.2024г.	Талап қанағаттандырылды
22	ИП «Усербаева»	15.08.2024г. Астана СМЭС	16.09.2024г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
23	ТОО «Altair-KZ»	28.08.2024г. Астана СМЭС	07.10.2024г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
24	ИП «Хафиз»	18.09.2024г. Астана СМЭС	24.10.2024г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
25	ИП «УЛЕКЕ»	23.09.2024г. Астана СМЭС	28.10.2024г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
26	ТОО «Кимберли Компани»	16.10.2024г. Астана СМЭС	13.11.2024г.	Талап қанағаттандырылды.
27	ИП «СК- Плотник»	28.10.2024г. Астана СМЭС	31.10.2024г.	Іс тоқтатылды. <i>Татуласу келісімі.</i>
28	ИП «Өндіріс»	12.11.2024г. Астана	19.12.2024г.	Талап қанағаттандырылды

		СМЭС		
29	ИП «Шарипқожа»	15.11.2024г. Астана СМЭС	13.12.2024г.	Талап қанағаттандырылды
30	ИП «Рахимбеков»	15.11.2024г. Астана СМЭС	13.12.2024г.	Талап қанағаттандырылды
31	ИП «ТІМ group»	21.11.2024г. Астана СМЭС	24.12.2024г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
32	ИП «Хаметова»	12.12.2024г. Астана СМЭС	17.01.2025г.	Талап қанағаттандырылды
33	ТОО Стат Инженеринг	24.12.2024 г. Астана СМЭС	22.01.2025г.	Келісім шарттың шарттары мерзімінен кешігіп орындалып, айыппұл төленгендігіне байланысты, істі тоқтату туралы сотқа өтініш берілді.
34	ЖК «ЭнергоМонтаж Костанай»	25.12.2024 г. Астана СМЭС	28.01.2025г.	Талап қанағаттандырылды

2021 жылғы 11 наурызда Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің Мәдениет комитеті қарасты мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын «Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі» (әрі қарай – Музей) мен жеке кәсіпкер «Идеал» ЖШС-ның жетекшісі Молдаханов Думан Амангелдіұлы (әрі қарай – жауапкер, жеткізуші) арасында №25 мемлекеттік сатып алу келісімі (әрі қарай – келісім) жасалды. Келісімнің пәні – музейдегі «ҰлықҰлыс» залын және «Алтын тақ» экспозициялық аймағын жасау қызметтері (әрі қарай – Объект) жалпы сомасы 14 925 000 теңге. Жеткізуші қызметтерді толық көлемде орындады. 2021 жылғы 24 мамыр және 8 маусымда тараптар қызмет көрсету актілерін №210027/01/3 сомасы 8 197 850 теңге және №210027/01/4 сомасы 6 727 150 теңге көлемінде бекітті.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік аудит бақылауы комитеті Астана қаласы бойынша ішкі мемлекеттік аудит департаментінің (әрі қарай – ДВГА) 2023 жылғы 12 маусымдағы №24 аудиторлық есебіне сәйкес анықталған бұзушылықтар бар, олар өтелуге жатады. Мемлекеттік аудит қорытындысы бойынша қаржылық бұзушылықтардың сомасын бюджет кірісіне қайтару ұсынылды. Анықталған бұзушылықтарды жою және оларды жасаған тұлғалардың жауапкершілігін қарау туралы нұсқама жолданды.

2023 жылғы 19 маусымда Музей Қазақстан Республикасының жауапкерге 5 673 900 теңге сомасында қаржыны өтеу қажеттігі туралы талап хат жолдады. Қостанай облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2024 жылғы 3 мамырдағы шешімімен талап қанағаттандырылды. Жауапкер апелляциялық шағым

түсіріп, сот актісінің заңсыз екенін айтып, талапты қанағаттандырудан бас тартуды сұрады.

Тараптардың, прокурордың түсініктерін тыңдап, істегі дәлелдемелерді, апелляциялық шағымның негіздерін жан-жақты зерттеген сот коллегиясы шешім қабылдады: Қазақстан Республикасының Азаматтық процессуалдық кодексінің 427-бабында көрсетілген бірінші инстанция сот шешімін жою немесе өзгерту негіздері бар. Олар: істің мәніне қатысты жағдайларды дұрыс анықтамау және зерттемеу; бірінші инстанция сотының дәлелдемесі жеткіліксіз болуы; сот шешіміндегі қорытындылардың іс жағдайларымен сәйкес келмеуі; материалдық немесе процессуалдық құқық нормаларын бұзу немесе дұрыс қолданбау. Такие нарушения судом апелляционной инстанции не установлены.

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңының 4-бабының 1-тармағына сәйкес, мемлекеттік сатып алуларды жүзеге асыру мемлекеттік сатып алуларға арналған қаражатты тиімді және оңтайлы жұмсау қағидаттарына негізделеді. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 82-бабына сәйкес, жауапкердің өтініші бойынша сот тауарлық-сараптамалық экспертиза тағайындалды. Коллегия бірінші инстанция сотының қорытындысымен келіседі, яғни жауапкер келісімшартта көзделмеген жұмыстарды орындаған, ал оларды тапсырыс берушімен келісу сотқа ұсынылмаған, бұл жауапкердің процессуалдық кемшілігі болып табылады.

Азаматтық процесік кодекстің 426-бабының 2-тармағына сәйкес, апелляциялық шағым немесе протест қанағаттандырылмағанда, шешімнің негіздемелік бөлімінде бірінші инстанция сот шешіміне өзгерістер енгізу немесе оны жою үшін осы Кодексте қарастырылған негіздердің жоқтығы ғана көрсетіледі. Апелляциялық шағымда сот актісін жоюға немесе өзгертуге әкелетін жаңа дәлелдер жоқ. Апелляциялық шағымдағы дәлелдер бірінші инстанция сотында қаралған. Сот коллегиясы өткен сот актісін жою немесе өзгерту үшін негіз таппады.

Азаматтық процесік кодекстің 424-бабының 1-тармағына сәйкес, сот коллегиясы шешті:

Қостанай облысы Мамандандырылған ауданаралық экономикалық экономикалық сотының 2024 жылғы 3 мамырдағы бұл іс бойынша шешімін өзгеріссіз қалдыру;

Жауапкердің апелляциялық шағымын қанағаттандырмау.

Сот шешімі оның жарияланған күнінен бастап заңды күшіне енді.

Жауапкер – «Идеал» жеке кәсіпкерлігі, басшысы Молдаханов Думан Амангелдіұлының атынан, Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны «Қазақстан Республикасы Ұлттық музейінің» есепшотына 5 673 900 (бес миллион алты жүз жетпіс үш мың тоғыз жүз) теңге сомасында қаражат және 170 217 (жүз жетпіс мың екі жүз он жеті) теңге мөлшерінде мемлекеттік баж салығын төледі.

Қауіпсіздік бөлімі

Музейдің Қауіпсіздік бөлімі – ғимаратты күзету, өткізу және ішкі объектілік режимді сақтау, сондай-ақ лаңкестікке қарсы және өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын іске асыруды жүзеге асыратын құрылымдық бөлімше болып табылады. Бөлімнің қызметі Музейдің ішкі нормативтік актілерімен, басшылықтың бұйрықтарымен және мемлекеттік органдармен келісілген қағидалармен реттеледі.

2024 жылы объектінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша бірқатар кешенді шаралар іске асырылды:

- Астана қаласы ПД-мен келісілген (кіріс №1-қбп 09.10.2024 ж.) «Терроризмге қарсы қорғалуы бойынша төлқұжат» жаңартылып, бекітілді;

- ҚР ҰҚК АТЦ және УССО қызметкерлерімен бірлесіп теориялық сабақтар өткізілді;

- 2023 жылғы 23 желтоқсанда Астана қаласы бойынша УССО-мен жаңа күзет қызметтеріне шарт жасалды;

- Тәулік бойы күзет қамтамасыз етілуде: 4 күзет бекеті, 1 орталық бақылау пункті жұмыс істейді, әр ауысымға 10 қызметкер кіріседі;

- Музейде барлығы 286 бейнебақылау камерасы орнатылған, оның ішінде 136-сы ПД-нің ЦОУ жүйесіне интеграцияланған, «Сергек» жүйесінің 20 камерасы орнатылған;

- 2024 жылы рентген-телевизиялық қондырғы (РТК) сатып алынды, тағы бірі сатып алу сатысында (жеткізу – 2025 жылғы тамыз);

- 3 блокта бақылау және қол жеткізуді басқару жүйесі (СКУД) жұмыс істейді, музейде барлығы 67 кіріп-шығу есігі бар, олардың барлығы «антипаника» жүйесімен, дабыл түймелерімен және ашу датчиктерімен жабдықталған;

- Өрт қауіпсіздігі жүйелері орнатылған: өрт гидранттары, автоматты спринкерлік жүйе, өрт сөндіргіштер, авариялық жарықтандыру, орталықтандырылған хабарландыру жүйесі;

- Терроризмге қарсы қорғаныс, күзет және іс-шараларды ұйымдастыру бағытында сыртқы құрылымдармен тұрақты өзара іс-қимыл жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бойынша: 2024 жылы құқықбұзушылықтар мен оқиғалар тіркелген жоқ. Алдын алу шарасы ретінде ұсынылды:

- Мемлекеттік сатып алу конкурстық комиссиясының құрамына комплаенс-офицерді енгізу;

- Музей құрылымында комплаенс-офицердің штаттық бірлігін енгізу.

Объектінің санаты – 2 (террористік тұрғыдан осал, халық жаппай шоғырланатын нысан). Қауіпсіздікті ҚР ІІМ УССО қолданыстағы заңнамаға сәйкес қамтамасыз етеді.

9. Салықтар мен өзге де төлемдерді жинау бағыты бойынша.

Кәсіпорынның салықтар мен өзге де міндетті төлемдерді жинауға байланысты әкімшілік рәсімдері Қазақстан Республикасының «Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Кодексінің нормаларымен реттеледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген және нақты өндірілген салықтардың үлесі нөлге тең.

Мемлекеттік сатып алулар жоспары бойынша есептілік goszakup.gov.kz порталында орналастырылады, ал бюджеттік және қаржылық қаражатты жұмсау бойынша есептілік, сондай-ақ мемлекеттік мүлік туралы ақпарат gosreestr.kz порталында жарияланады. Аталған порталдар мен ондағы ақпарат барлық азаматтарға қолжетімді.

10. Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу бағыты бойынша.

Жеке және заңды тұлғалармен жасалатын шарттарда Тапсырыс беруші ретінде Кәсіпорын Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасына

және Кәсіпорынның бекітілген жылдық мемлекеттік сатып алу жоспарына сәйкес әрекет етеді.

Кәсіпорынның мемлекеттік сатып алулары Қазақстан Республикасының нормаларына сәйкес жүргізіледі. 2025 жылғы 01 қаңтардан бастап толық жаңартылған Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңы (2024 жылғы 1 шілдеде №106-VIII-ЗРК қабылданған) күшіне енді және оған сәйкес бұйрықтармен толықтырылды.

Тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу электрондық форматта мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы жүзеге асырылады, бұл әлеуетті жеткізушілермен тікелей байланысты толығымен жоққа шығарады.

Шарттарды тек цифрлық форматта жасасуға көшу рәсімдердің ашықтығын қамтамасыз етті және сатып алынатын тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер туралы нақты әрі ашық ақпаратты, сондай-ақ олардың орташа нарықтық бағасына талдау жасау мүмкіндігін порталға орналастыруға жол ашты.

Электрондық шарттарды енгізу сатып алу рәсімдерін оңайлатуға бағытталған өзге де шаралармен қатар, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің азаюына және мемлекеттік сатып алу жүйесіне деген сенімнің артуына ықпал етті.

РМҚК «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» 2024 жылға арналған мемлекеттік сатып алулардың веб-порталында жалпы сомасы 887 275 508,59 теңгені (ҚҚС-сыз) құрайтын 599 жоспарлық тармақ жарияланды.

Жарияланған сатып алулар саны:

- Ашық конкурс тәсілімен – 16 жарияланым;
- Баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен – 231 жарияланым;
- Сатып алу өткізілмеген жағдайда бір көзден алу тәсілімен – 71 жарияланым;
- Электрондық дүкен тәсілімен – 2 сатып алу.

2024 жылы жалпы сомасы 578 509 323,8 теңгеге 243 мемлекеттік сатып алу шарты жасалды.

Сол жылы 27 шарт біржақты тәртіппен бұзылып, міндеттемелерін орындамағаны және шарт жасасудан жалтарғаны үшін сотқа берілді.

30 жеткізуші жосықсыз қатысушылар тізіліміне (ЖҚТ) енгізілді.

2025 жылға арналған мемлекеттік сатып алулар веб-порталында РМҚК «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» жалпы сомасы 637 927 426,74 теңгені (ҚҚС-сыз) құрайтын 516 жоспарлық тармақ орналастырды. Оның ішінде:

- Қызметтерді сатып алуға – 60 тармақ (331 245 160,7 теңге),
- Жұмыстарды сатып алуға – 8 тармақ (47 006 116,06 теңге),
- Тауарларды сатып алуға – 448 тармақ (259 676 149,9 теңге).

Мемлекеттік сатып алу шарттарын талдау нәтижелері бойынша (сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне баға беру аясында жүргізілген) сыбайлас жемқорлық белгілеріне жатқызылатын қандай да бір құқық бұзушылықтар анықталған жоқ.

Талдау барысында мынадай фактілер анықталған жоқ:

- ұқсас немесе неғұрлым тиімді шарттары бар балама ұсыныстар бола тұра, бір жеткізушімен бірнеше рет шарт жасасу;
- сатып алуға өзара байланысты (аффилирленген) ұйымдардың қатысуы;
- қарсы тараптардың өздерінің негізгі қызметінен тыс, бейіндік емес жұмыстарды орындауы;

- шарт талаптары бұзылған жағдайда айыппұл санкцияларын қолданбау немесе оларды негізсіз жеңілдету;
- шарттарды орындау кезеңінде олардың талаптарына дәлелсіз түзетулер енгізу;
- шарттық міндеттемелердің бұзылуы кезінде қарсы тараптарға талап қою жұмыстарының уақтылы жолданбауы;
- заңды негізсіз қарсы тараптарға талап қоюдан немесе сот процесінен бас тарту.

Осылайша, тексерілген кезеңде мемлекеттік сатып алу рәсімдерін жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің бар екендігін айғақтайтын жүйелі ауытқулар белгілері анықталған жоқ.

Мемлекеттік сатып алуларды жүзеге асыру кезіндегі тәуекелдер.

Қазақстан Республикасының «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңының (2025 жылғы 13 наурызда күшіне енген жаңа редакциясы) 16-бабы 1-тармағының 3) тармақшасына сәйкес, ақпарат иелері өздерінің ресми интернет-ресурстарында конкурстар мен тендерлер туралы мынадай ақпаратты орналастыруға міндетті:

- ашық конкурстық сауда-саттықтар, сараптамалар және өзге де іс-шаралар туралы мәліметтер, олардың мақсаттары мен өткізу шарттарының сипаттамасын қоса алғанда;
- жеке және заңды тұлғалардың қатысу тәртібі мен шарттары;
- конкурстық құжаттаманың жобалары мен тендерлік тапсырмалар, сондай-ақ шарттардың талаптары;
- алдын ала талқылау хаттамалары мен өткізілген ашық сауда-саттықтардың қорытынды хаттамалары;
- жеңімпаздарды таңдаудың негіздемесімен бірге қорытынды хаттамалар;
- аффилирленген қатысушылар мен байланысты заңды тұлғалар туралы мәліметтер;
- шарттарды орындау барысында енгізілген өзгерістер туралы ақпарат.

Бұл талаптар сондай-ақ Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрінің 2025 жылғы 07 сәуірдегі бұйрығымен бекітілген «Ашық деректер интернет-порталында ақпарат орналастыру қағидаларында» да көзделген.

Сонымен қатар, жүргізілген талдау нәтижелеріне сәйкес, Кәсіпорынның ресми интернет-ресурсында аталған ақпарат толық көлемде немесе оны орналастыру мерзімдерінің сақталмауымен жарияланады.

11. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау бағыты бойынша

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау бағыты

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-құқықтық процестік кодексінің (2020 жылғы 29 маусым, № 350-VI) талаптарына сәйкес қаралады. Кодекс өтініштерді қарау тәртібі мен мерзімдерін реттейді, қабылданған шешімдерге ашықтық, заңдық және негізділік принциптерін қамтамасыз етеді.

Іс жүргізу және канцелярия бөлімі қызметінің негізгі бағыттары

Іс жүргізу бөлімі (канцелярия) құжат айналымын ұйымдастырады және келесі қызметтерді атқарады:

- кіріс және шығыс корреспонденцияны қабылдау, тіркеу және жүйелеу;
- құжаттарды уақытында орындауды бақылау;
- түскен құжаттарды жетекшілікке және жауапты құрылымдық бөлімшелерге резолюцияға беру;
- резолюциялар мен тапсырмалардың орындалуын бақылау;
- құжат айналымына қатысты шараларды мониторинг жүргізу;
- тағайындалған мерзімде шығыс құжаттарды адресаттарға жіберуді ұйымдастыру;
- корреспонденцияны арнайы тапсырым арқылы және пошта қызметтері арқылы жеткізу.
- Шығыс құжаттар аптасына үш рет — дүйсенбі, сәрсенбі және жұма күндері бекітілген кестеге сәйкес жіберіледі.

Астана қаласындағы орталық поштамаға ресми хаттар мен хабарламаларды уақтылы жеткізу мақсатында аптасына екі рет шығып отырады.

2024 жылғы құжат қамтамасының бөлімінің жұмысы

2024 жылы РМҚК «Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» іс жүргізу бөлімі (канцелярия) заңнама, ішкі регламенттер мен құжат айналым стандарттарына сай жеткілікті ұйымдастырушылық жұмыс жүргізді.

Есепті кезеңде тіркелгендер:

Кіріс құжаттар: 1 562 бірлік — мемлекеттік органдардан, ұйымдардан, жеке және заңды тұлғалардан түскен корреспонденция және ішкі қызметтік хаттар.

Шығыс құжаттар: 1 195 бірлік — орындалған тапсырмалар, сауалдар және контрагенттермен ақпарат алмасу нәтижесінде жолданды.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері: 111 бірлік — Әкімшілік рәсімдік-құқықтық процестік кодекс талаптарына сай белгіленген мерзімде қаралды.

Шағымдар: 4 жағдай — белгіленген тәртіппен қаралып, сәйкес шаралар қабылданып, негізді жауаптар берілді.

Барлық өтініштер, хаттар мен құжаттар уақытылы тіркеу, беру және орындау шарттарына сәйкес өңделді. Орындау деңгейі 100% құрады, бұл бөлім қызметкерлерінің тәртіптілігі, ұйымшылдығы және жауапкершілігін көрсетеді.

Құжаттардың қозғалысын үздіксіз бақылауды қамтамасыз еткен бөлім оперативті түрде орындауға беру, мерзімдерді қадағалау, басшылықтың қаулыларының орындалуын мониторингтеу, сондай-ақ шығыс корреспонденцияны тиісті түрде рәсімдеу жұмыстарын жүргізді.

Азаматтардың өтініштерімен жұмыс ұйымдастырылуы бойынша жүргізілген талдау барысында ҚР Ұлттық музейіне келушілердің қолжетімділігі мен ыңғайлылығын арттыру мақсатында бірнеше тиімді қабылдау арналары қарастырылғаны анықталды.

Музей ғимаратының қоғамдық пайдалану аймақтарында келушілердің тікелей өтініш білдіруі үшін арнайы жазбаша өтініштер салу жәшігі орнатылған. Бұл жәшіктен алынған корреспонденция тұрақты түрде, аптасына кемінде бір рет өңделіп, келіп түскен өтініштерге уақытылы жауап берілуін қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар, азаматтардың сапалы мемлекеттік қызмет алуға құқығын кеңейту және өтініштерді тапсыру рәсімін жеңілдету мақсатында музейде заманауи цифрлық сервистер — Doculite және E-otinish енгізілген.

Аталған платформалар келушілер мен мүдделі тұлғаларға кез келген уақытта үйден шықпай-ақ электрондық форматта өтініш жіберуге мүмкіндік береді.

Бұл сервистерді пайдалану сұраныстарды өңдеу уақытын айтарлықтай қысқартып, мекеме мен азаматтар арасындағы коммуникацияның ашықтығын арттырады.

Осылайша, өтініштермен жұмыс ұйымдастыруға кешенді тәсіл — дәстүрлі әдістерден бастап заманауи электрондық платформаларға дейін — Музейдің қоғам және келушілермен өзара әрекеттесу деңгейінің ашықтығы, қолжетімділігі және тиімділігін арттыруға ықпал етеді.

Жүргізілген талдау нәтижесінде ҚР Ұлттық музейінде құжат айналымы және құжаттаманы басқару тәртібін реттейтін бекітілген ішкі нормативтік актілер тиімді жұмыс істейтіні анықталды. Атап айтқанда, мекемеде «Құжаттаманы жүргізу және басқару ережелері және электрондық құжат айналымын қолдану» әрекет етеді, ол Қазақстан Республикасының заңнамалық талаптарына сәйкес жаңартылған.

Бұл ережелер 2023 жылғы 25 тамыздағы Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің № 236 бұйрығымен «Мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда құжаттаманы жүргізу, басқару және электрондық құжат айналымы жүйелерін қолдану ережелерін бекіту туралы» жаңартылған.

Жаңартылған редакция құжат айналымының қазіргі заманғы стандарттары мен үздік тәжірибелерін көрсетеді, сондай-ақ автоматтандырылған электрондық жүйелерді қолдануды қарастырады, бұл мекемедегі құжаттармен жұмыс тиімділігін, ашықтығын және сенімділігін арттыруға ықпал етеді.

Аталған ережелерді жүзеге асыру құжаттаманы өңдеу, сақтау және бақылауға біртұтас тәсілді қамтамасыз етеді, бұл әкімшілік тәртіптің ажырамас бөлігі болып табылады және ұйымды сапалы басқару мен оған жүктелген міндеттерді орындаудың негізін құрайды.

Қызметтің ашықтығы

мен жариялылығын қамтамасыз ету бағыты бойынша

2024 жылғы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау нәтижесінде Ұлттық музей өз қызметінің ашықтығын заңнамалық талаптарға сәйкес қамтамасыз ететіні анықталды.

1. Мемлекеттік сатып алу туралы ақпаратты жариялау

Мекеменің мемлекеттік сатып алу жоспарлары ресми электрондық мемлекеттік сатып алу порталы goszakur.gov.kz сайтында орналастырылады, бұл Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңына сәйкес келеді және мүдделі барлық тараптар үшін ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

2. Ақпаратқа қолжетімділікті қамтамасыз етуге қосымша шаралар

Ақпараттың қолжетімділігін арттыру және Қазақстан Республикасының «Ақпаратқа қолжетімділік туралы» Заңы мен 2021 жылғы 02 сәуірдегі № 114/НҚ «Мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарын ақпараттық қамтамасыз ету ережелерін бекіту және олардың мазмұнына қойылатын талаптар туралы» Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің бұйрығын сақтау мақсатында музейдің ресми сайтында мемлекеттік сатып алу жоспарлары мен олардың есептілігін орналастыру ұсынылады. Бұл азаматтардың мекеменің қызметі туралы ақпаратқа кеңірек қол жеткізуін қамтамасыз етеді.

3. Шешім қабылдау өкілеттіктерін шектеу

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес, Музей қоғамдық мүдде тұратын мәселелер бойынша, мысалы, бюджеттік қаражаттарды бөлу, жылжымайтын мүлікті, жер учаскелерін басқару, нысандарды пайдалануға қабылдау және басқа да мәселелер бойынша шешім қабылдау өкілеттігімен қамтамасыз етілмеген. Бұл функциялар Қазақстан Республикасының заңнамасымен анықталған құзыретіне сәйкес тиісті мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару өкілетті органдарына жүктелген.

12. Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

2024 жылғы ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау нәтижесінде жүйелі бұзушылықтар мен сыбайлас жемқорлық көріністеріне дәлел болатын фактілер анықталмаған. Дегенмен, талдау қорытындысы бойынша потенциалды сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жоюға бағытталған нақты ұсыныстар берілді. Оларға мемлекеттік сатып алу рәсімдеріне бақылауды күшейту, комплаенс-офицер институтын енгізу және мекеменің ресми сайтында ақпараттың толық мөлдірлігін қамтамасыз ету кіреді. Ұсынылған шараларды жүзеге асыру Ұлттық музейінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін одан әрі нығайтуға, ашықтық пен адалдық қағидаларын сақтауға септігін тигізеді:

1. Ішкі талдау барысында анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жоюға бағытталған шаралар қабылдау;

2. Мемлекеттік сатып алу туралы келісім-шарттардың дұрыстығын бақылауды күшейту, бөлімшелердің қажеттіліктерін нақты нормалар мен нақты жүктемеге негізделген талдау арқылы сатып алуды жоспарлауды жетілдіру, артық тауарлар мен қызметтерді сатып алу тәуекелін азайту;

3. Көрмелерді ұйымдастыру кезінде заңнамалық талаптарды сақтау — келісімшарттарды рәсімдеу, авторлық құқықтарды қорғау, экспонаттардың қауіпсіздігі мен қаржыландырудың ашықтығын қамтамасыз ету;

4. Мүдделер қақтығысын мониторингтеу және реттеу функцияларын атқаратын тұлғаны (Омбудсменді) тағайындау;

5. Биылғы жылы мекеме штат құрылымына сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметін немесе комплаенс-офицер лауазымын енгізу бойынша өзгерістер енгізу;

6. Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2023 жылғы 25 тамыздағы № 236 бұйрығына сәйкес «Мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда құжаттамамен жұмыс істеу, құжаттарды басқару және электрондық құжат айналымы жүйелерін пайдалану ережелерін бекіту» талаптарына сай келтіру;

7. Мекеменің ресми сайтында мемлекеттік сатып алу жоспарын және оның есептілігін орналастыру, сатып алу жарияланбас бұрын техникалық сипаттамалар мен баға негіздемесін көпсатылы ішкі тексеру рәсімін енгізу, «жартылай бәсекелестік» және бағаның жоғарылауы белгілерін болдырмау;

8. Мемлекеттік билік органдарын тарту арқылы эвакуация, терроризмге қарсы және өрт қауіпсіздігі бойынша жаттығулар ұйымдастыру;

9. Жұмыс тобы ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау нәтижелері бойынша ұсыныстардың орындалуын бақылап, есептік ақпаратты Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігіне ұсыну.

Ұлттық музейдің кешенді дамуы үшін мәдени мұраны сақтау мен насихаттауды білім беру және цифрлық технологиялардағы инновациялармен үйлестіріп, барлық келушілерге қолайлы және қолжетімді орта құру қажет. Сонымен қатар, ашықтық пен тиімді басқаруды қамтамасыз ете отырып, қоғам мен серіктестерді тартып, Ұлттық музейдің тұрақты өсуі мен ықпалын кеңейту маңызды.

Жұмыс тобының жетекшісі С.Т. Дуйсенов

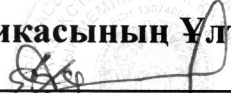
Жұмыс тобының мүшелері:

1. К.Ш. Шайкенова

2. А.Т. Тоимбекова

3. А.М. Нұр

Жұмыс тобының хатшысы Б.А. Алтынов

«Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі» РМҚК
директорының м.а, С.Т. Дуйсенов

